

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

**Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění
v ČR**

Daniel Rudolf

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Daniel Rudolf

Ekonomika a management
Provoz a ekonomika

Název práce

Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR

Název anglicky

The importance of payment cards and the analysis of their use in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je popsat a posoudit uplatnění platebních karet v ČR. Dále pak na základě dotazníkového šetření následně vyhodnotit nejlepší produkt z této oblasti pro fiktivního klienta. Dílčím cílem je popsat historii, druhy, dělení, význam platebních karet a bezpečnost jejich používání.

Metodika

Úvodní teoretická část bude rešerše zaměřená na vymezení pojmů, historii platebních karet, jejich druhů, dělení, významu platebních karet a jejich bezpečnosti na základě informací získaných prostudováním odborné literatury a internetových zdrojů. Praktická část práce bude obsahovat analýzu uplatnění platebních karet v ČR na základě informací získaných podkladů vybraných bank a z vytvořeného dotazníku. Dále bude provedena syntéza a zpracování výsledků do grafů a tabulek.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

Platební karta, debetní karta, kreditní karta, charge karta, visa, mastercard, bezhotovostní platba, poplatky, bezkontaktní platba

Doporučené zdroje informací

- BRČÁK, J. – STARÁ, D. – SEKERKA, B. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-492-3.
- JÍLEK, J. *Finance v globální ekonomice. I, Peníze a platební styk*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3893-2.
- JUŘÍK, Pavel. *Svět platebních a identifikačních karet. 2. přeprac. vyd.* Praha: Grada, 2001. ISBN 80-247-0195-2.
- KALABIS, Z. *Základy bankovníctví : bankovníctví obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8.
- MÁČE, M. *Platební styk : klasický a elektronický*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1725-5.
- NORDHAUS, W D. – SAMUELSON, P A. *Ekonomie : 19. vydání*. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.
- REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-279-6.
- SCHLOSSBERGER, O. *Platební služby*. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-238-3.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 23. 12. 2019

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 1. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 01. 2020

estné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. Ing. Josefu Brádkovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady a konzultace při vypracování mé bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat své rodině a přítelkyni za podporu a trpělivost. Dále bych rád poděkoval všem účastníkům dotazníkového šetření.

Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá významem platebních karet a analyzuje jejich uplatnění v ČR na základě dat získaných z uskutečněného dotazníkového šetření. Po zpracování těchto dat, spolu s informacemi získanými z podkladů vybraných bank je doporučen vhodný bankovní produkt z této oblasti fiktivnímu klientovi.

V teoretické části práce je provedeno prostudování odborné literatury a internetových zdroj provedena rešerše zaměřená na vymezení pojmů, historii platebních karet, jejich druhů, dělení, významu platebních karet a také jejich bezpečnosti a nových možností využití.

Dále práce obsahuje uvedení do nabídky platebních karet v České republice. Druhá kapitola analytické části práce obsahuje analýzu využití platebních karet prostřednictvím vypracovaného dotazníkového šetření. Získané výsledky jsou přehledně zpracovány do tabulek a grafů. Touto částí práce je zaměřena na komparaci poplatků vybraných bank. V závěru práce je na základě informací získaných z dotazníkového šetření a sazebníků bank doporučen fiktivnímu klientovi vhodný bankovní produkt z této oblasti.

Klíčová slova: Platební karta, debetní karta, kreditní karta, charge karta, visa, mastercard, bezhotovostní platba, poplatky, bezkontaktní platba

The Importance of Payment Cards and the Analysis of their Use in the Czech Republic

Abstract

The bachelor thesis focuses on the importance of payment cards and analyses their use in the Czech Republic based on the data obtained from a questionnaire survey. After processing this data as well as the information obtained from the documents of the selected banks, a suitable banking product from this area is recommended to a fictitious client.

In the theoretical part of the thesis, after a thorough study of professional literature and the internet sources, a research is conducted focusing on the definition of the terms, the history of payment cards, their types and division, the importance of payment cards, their security and the new possibilities of use.

Furthermore, the thesis includes an introduction to the offer of payment cards in the Czech Republic. The second chapter of the analytical part of the thesis contains an analysis of the use of payment cards based on the data obtained from the questionnaire survey. The obtained results are clearly arranged in tables and graphs. The third part is focused on the comparison of fees of the selected banks. At the end of the thesis, based on the information obtained from the questionnaire survey and the banks' tariff fees, a suitable bank product from this area is recommended to the fictitious client.

Keywords: Payment Card, Debit Card, Credit Card, Charge Card, Visa, Mastercard, Cashless Payment, Fees, Contactless Payment

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Monetární politika.....	15
3.2 Peníze	16
3.3 Platební karta.....	16
3.3.1 Norma pro platební karty	18
3.4 Platební styk.....	19
3.4.1 Hotovostní platební styk	19
3.4.2 Bezhotovostní platební styk.....	20
3.5 Historie platebních karet	21
3.5.1 V rnostní karty	21
3.5.2 Univerzální platební karty	22
3.5.3 Bankovní karty.....	22
3.5.4 Historie platebních karet v eské republice	23
3.6 len ní platebních karet.....	24
3.6.1 Zp sob zú tování transakcí	25
3.6.2 Technologie použítá pro záznam dat na kartu	25
3.7 Vydavatelé platebních karet.....	27
3.7.1 Europay/MasterCard.....	27
3.7.2 VISA	27
3.7.3 JCB.....	28
3.7.4 American Express	28
3.7.5 Diners Club	28
3.8 Možnosti využití platebních karet.....	29
3.8.1 Výb r hotovosti v bankomatu.....	29
3.8.2 Výb r hotovosti na pobo kách banky.....	29
3.8.3 Výb r hotovosti v obchod	29
3.8.4 Bezhotovostní platby	29
3.9 Novodobá forma platebních karet.....	30
3.9.1 Bezkontaktní platební karta	30
3.9.2 Bezkontaktní nálepka.....	30
3.9.3 Platba na internetu	31
3.9.4 Platební karta v mobilu	31

3.9.5	Platební karta v hodinkách.....	32
3.10	Ochrana platebních karet.....	32
3.10.1	Ochrana karty proti zneužití držitelem.....	32
3.10.2	Ochrana karty proti zneužití cizí osobou	33
3.10.3	Ochrana karty proti paděláním.....	33
3.11	Bezpečné zacházení s platební kartou	33
4	Vlastní práce	35
4.1	Nabídka platebních karet v České republice	35
4.2	Dotazníkové šetření.....	35
4.2.1	Analýza dotazníkového šetření	36
4.2.2	Shrnutí výsledků dotazníkového šetření	48
4.3	Poplatky u vybraných bank	49
4.3.1	Česká spořitelna, a.s.....	50
4.3.2	Air Bank.....	52
4.3.3	Komerční banka, a.s.....	54
4.3.4	Československá obchodní banka, a.s.	56
4.3.5	MONETA Money Bank.....	58
4.3.6	Komparace poplatků u vybraných bank.....	60
5	Výsledky a doporučení.....	64
6	Závěr.....	67
7	Seznam použitých zdrojů	69
7.1	Tiskové dokumenty	69
7.2	Elektronické dokumenty.....	69
8	Přílohy	73
8.1	Obrázková příloha	74
8.2	Dotazník	77

Seznam obrázků

Obrázek 1:	Náležitosti platebních karet	18
Obrázek 2:	Ochranné prvky bankovek.....	20
Obrázek 3:	Členění platebních karet	24
Obrázek 4:	Platební karta Western Union z roku 1925	74
Obrázek 5:	Logo společnosti MasterCard.....	74
Obrázek 6:	Logo společnosti VISA	74
Obrázek 7:	Logo společnosti JCB.....	75
Obrázek 8:	Logo společnosti American Express	75
Obrázek 9:	Logo společnosti Diners Club	76

Seznam tabulek

Tabulka 1: Normy určující náležitosti identifikačních karet	19
Tabulka 2: Věk a pohlaví respondent	37
Tabulka 3: Přijem a vzdělání respondent	38
Tabulka 4: Poplatky české spořitelny	51
Tabulka 5: Poplatky Air Bank	53
Tabulka 6: Poplatky Komerční banky	55
Tabulka 7: Poplatky SOB.....	57
Tabulka 8: Poplatky MONETA Money Bank	59
Tabulka 9: Komparace poplatků vybraných bank	61
Tabulka 10: Fiktivní klient	65
Tabulka 11: Měsíční poplatek fiktivního klienta.....	65

Seznam grafů

Graf 1: Pohlaví respondent	37
Graf 2: Vzdělání respondent	38
Graf 3: Způsob platby	39
Graf 4: Druhy platebních karet	40
Graf 5: Banka vydávající kartu	40
Graf 6: Karetní asociace	41
Graf 7: Využívání platební karty	42
Graf 8: Využití bankomatů vlastní banky.....	42
Graf 9: Využití bankomatů cizí banky.....	43
Graf 10: Výběr z bankomatů v zahraničí.....	43
Graf 11: Bezhotovostní platby	44
Graf 12: Platba v zahraničí	45
Graf 13: Rozdílné preference respondent	45
Graf 14: Možnosti bezkontaktního placení.....	46
Graf 15: Výběr banky	47
Graf 16: Spokojenost s bankou	47
Graf 17: Změna banky	48

1 Úvod

První zmínky o platebních kartách sahají až do roku 1914, v tomto roce společnost Western Union Telegraph Company vydala ve Spojených státech amerických úplně první vlnitostní platební kartu. Platební karty prošly za více než 100 let své existence řadou ležících změn. Od papírových karet umístěných v kovových schránkách, které byly podobné vojenským identifikačním známám až do současné podoby plastických karet vybavených řadou bezpečnostních prvků. Do České republiky se dostaly v roce 1968, kdy jejich zprostedkování začala cestovní kancelář EDOK. Platební karty jsou využívány širokou veřejností v každodenním životě a umožňují svým držitelům neustálý přístup k finančním prostředkům, výběr hotovosti a provádění plateb. Platby je možné uskutečnit bezkontaktně, pouhým přiblížením platební karty k platebnímu terminálu, anebo prostřednictvím aplikací určených k zaznamenání informací o platební kartě a jejich následném využití pro platby bez nutnosti použití fyzické platební karty. V současné době je bezhotovostní platební styk s využitím platebních karet mnohem rozšířenější než platba hotovostí.

První část práce popisuje historii platebních karet od jejich vzniku, přes cestu do ČR, až po vývoj v ČR. Dále se zabývá druhy, dělení, významem a bezpečností těchto karet. Část teoretické práce je věnována novým možnostem využívání platebních karet.

Dále je popsána nabídka platebních karet v ČR a provedena analýza využití platebních karet na základě uskutečněného dotazníkového šetření. V navazující kapitole jsou komparovány poplatky nejvyužívanějších bank podle výsledků dotazníkového šetření. Na závěr je doporučen fiktivnímu klientovi, vzniklému dle odpovědí dotazníkového šetření, nejvhodnější bankovní účet nabízený posuzovanými bankami.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je popsat a posoudit uplatnění platebních karet v České republice. Dále charakterizovat, jaké platební karty nabízejí české banky, zejména Česká spořitelna, Air Bank, Komerční banka, SOB a Moneta, svým klientům. Následně na základě provedeného dotazníkového šetření vyhodnotit nejlepší produkt z této oblasti pro fiktivního klienta dle jeho preferencí.

Dílem cílem je popsat vznik peněz a platebních karet, jejich historii, druhy a členění podle různých kritérií. Dále budou popsány asociace vydávající platební karty, možnosti využití, novodobé formy platebních karet a také doporučení pro bezpečné zacházení s nimi.

2.2 Metodika

Úvodní teoretická část je řešerše zaměřena na vymezení pojmů, historii platebních karet, jejich druhů, členění, významu platebních karet a jejich bezpečnosti na základě informací získaných prostudováním odborné literatury a internetových zdrojů. V závěru teoretické části jsou popsány novodobé možnosti využívání platebních karet.

Analytická část bakalářské práce je rozdělena do třech částí. První část obsahuje popsání nabídky platebních karet v ČR. Druhá část je zaměřena na analýzu uplatnění platebních karet v ČR na základě informací získaných z vytvořeného dotazníku. Při tvorbě dotazníku byl kladem důraz na přehlednost a jednoduchost otázek. Nejprve byla provedena pilotní studie, která si kladla za cíl odhalit eventuální chyby ve formulaci otázek. Dotazníkové šetření bylo prováděno od 30. září do 29. listopadu 2019, v době bakalářské praxe autora, ve dvou formách. Na tištěnou formu dotazníku bylo získáno 132 odpovědí, na elektronickou formu dotazníku odpovědělo 345 respondentů. Celkem bylo získáno 477 odpovědí. Dále byla provedena syntéza a zpracování výsledků do přehledných grafů a tabulek.

Dále byly v práci analyzovány poplatky spojené s vedením běžných účtů a k nim poskytovaných služeb u 5 nejčastěji zastoupených bank v dotazníkovém šetření. Následně proběhla komparace poplatků u jednotlivých bank a zpracování získaných poznatků do tabulek.

Ve výsledcích byl doporučen vhodný b žný ú et fiktivnímu klientovi, podle jeho preferencí, které byly zjišt ny na základ výsledk dotazníkového šet ení.

3 Teoretická východiska

3.1 Monetární politika

Monetární politika má v hospodářské politice významnou úlohu. Je to činnost státu, která má za úkol kontrolovat množství peněz v ekonomice, regulaci úrokových sazeb a podmínek úvěrů. Aby bylo možné realizovat monetární politiku, je nutné, aby byl rozvinut tržní mechanismus a dodrženy následující podmínky: fungující peněžní oběh a trh peněz, úvěrový systém a trh kapitálu, možnost ústředních orgánů na těchto trzích a existence centrální banky ve státním vlastnictvím, jako jediné emisní instituce. Centrální banka zastává dva druhy funkcí. Z makroekonomického pohledu vykonává funkci emisního monopolu, uskutečňuje monetární politiku a také vykonává devizovou činnost. Z mikroekonomického pohledu na ni můžeme nahlížet jako na banku bank. Centrální banka reprezentuje stát v oblasti monetární politiky a vykonává dohled nad finančním trhem (Brück, a další, 2018 stránky 228-229).

V České republice zastává funkci centrální banky Česká národní banka (ČNB) a mezi její hlavní úkoly patří:

Péče o cenovou stabilitu

Vydávání mincí a bankovek

Řízení peněžního oběhu a dohled na něj

Platební styk a zúčtování bank

Dohled nad bankovním a kapitálovým trhem, pojištnictvím, penzijním a pojišťovním a družstevními záložnami

Dohled nad institucemi elektronických peněz a směnami

Bankovní služby státu a ve veřejném sektoru

Vedení účetních organizací a osobám napojeným na státní rozpočet

Operace spojené s emisemi státních dluhopisů a investicemi na finančních trzích (Brück, a další, 2018 stránky 229-230).

Na základě uvedeného lze konstatovat, že centrální banka, v případě České republiky ČNB, ovlivňuje výkon ekonomiky a využívá k tomu primárních a sekundárních nástrojů. Pokud je potřeba navýšit množství peněz v oběhu, tak ČNB provádí expanzivní monetární politiku, pomocí které dosáhne ekonomického růstu. V případě, kdy je potřeba zeslabit ekonomický růst, tak ČNB provádí restriktivní monetární politiku a dosahuje snížení peněz v ekonomice.

3.2 Peníze

„Peníze jsou cokoli, co slouží jako běžně přijímaný prostředek směny i placení.“

V dřívějších dobách se jako platidlo používaly komodity, ale postupem času peníze získaly formu papírového oběhu a šekových út. Všechny tyto podoby peněz mají společné to, že jsou přijímány jako platidlo, s jehož pomocí je možnost nakupovat statky a služby (Samuelson, a další, 1991 str. 226).

„Prospěšnost peněz spoívající v tom, že peníze umožní rozvoj dílny práce, byla známa již v antice. Peníze však neexistovaly odjakživa.“ Dříve docházelo k barterovým obchodům a směna probíhala tak, že se směnoval přímo jeden druh zboží nebo služby za jiný druh. S tímto systémem směny ale postupem času, v souvislosti s rozšiřováním druhů a množství jednotlivých služeb a zboží, začal být problém. Je totiž náročné najít osobu, která nabízí takový druh zboží, který my poptáváme a zároveň má zájem o zboží, které nabízíme my. Tato skutečnost vedla k nárůstu nákladů spojených s vyhledáním vhodných obchodních partnerů k realizaci směny. Z tohoto důvodu dochází k vzniku plnohodnotných peněz (neboli komoditních peněz). Za komoditní peníze považujeme zboží, které se stalo všeobecně přijímaným a tím zprostředkovávalo oběh všech ostatních druhů zboží a služeb (Jílek, 2013 str. 17).

Takovéto dříve používané plnohodnotné peníze, mezi které patily komodity jako mušle, perly, drahé kovy a z nich vyrobené mince apod., nahradily neplnohodnotné peníze. Tento druh peněz měl nejdříve podobu bankovek a mincí. S postupem času ale také i účetních zápisů na účtech klientů různých bank. Peníze, jak je známe dnes již nejsou nutně komoditou a přijímají se jen proto, že je s nimi možné dále platit (Jílek, 2013 str. 26)

Názory autorů na vznik peněz se shodují. Peníze umožnili dílnu práce a rozvoj obchodu a jsou přijímány jako prostředek směny. Jejich vznik je považován za velmi důležitou událost. Za dobu svého vývoje prošly mnoha různými formami od mušlí a různých komodit až po současnou formu peněz.

3.3 Platební karta

Platební karta je vyrobena z umělé hmoty a její majitel může s její pomocí uskutečňovat transakce, a to jak bezhotovostní platby, tak také provést výběr hotovosti z běžného účtu. Platební karta musí splňovat mezinárodní normy určující materiál použitý k výrobě, rozměry a konstrukci karty (Revenda, a další, 2014 str. 110).

V dnešní době patří platební karty spolu s hotovými penězi a šeky k nejpoužívanějším nástrojům k placení za službu nebo zboží a jejich využívání stále roste (Schlossberger, 2012 str. 135).

V současné době jsou platební karty nejpoužívanější a nejrozsáhlejší způsobem, který umožňuje přístup na bankovní účet klienta vzdáleně a elektronicky. K tomu lze využít pokladničních terminálů v široké nabídce obchodů a také platebních bran, přes které se platby zprostředkovávají na internetu (Máček, 2006 str. 170).

Platební karta obsahuje nutné náležitosti:

EMV (Datový čip)

Logo vydávající banky

Logo karetní asociace

Označení, zda je karta bezkontaktní

Číslo karty

Platnost karty

Jméno a příjmení držitele

Kontaktní údaje na vydavatelskou banku

Podpisový proužek

Magnetický proužek

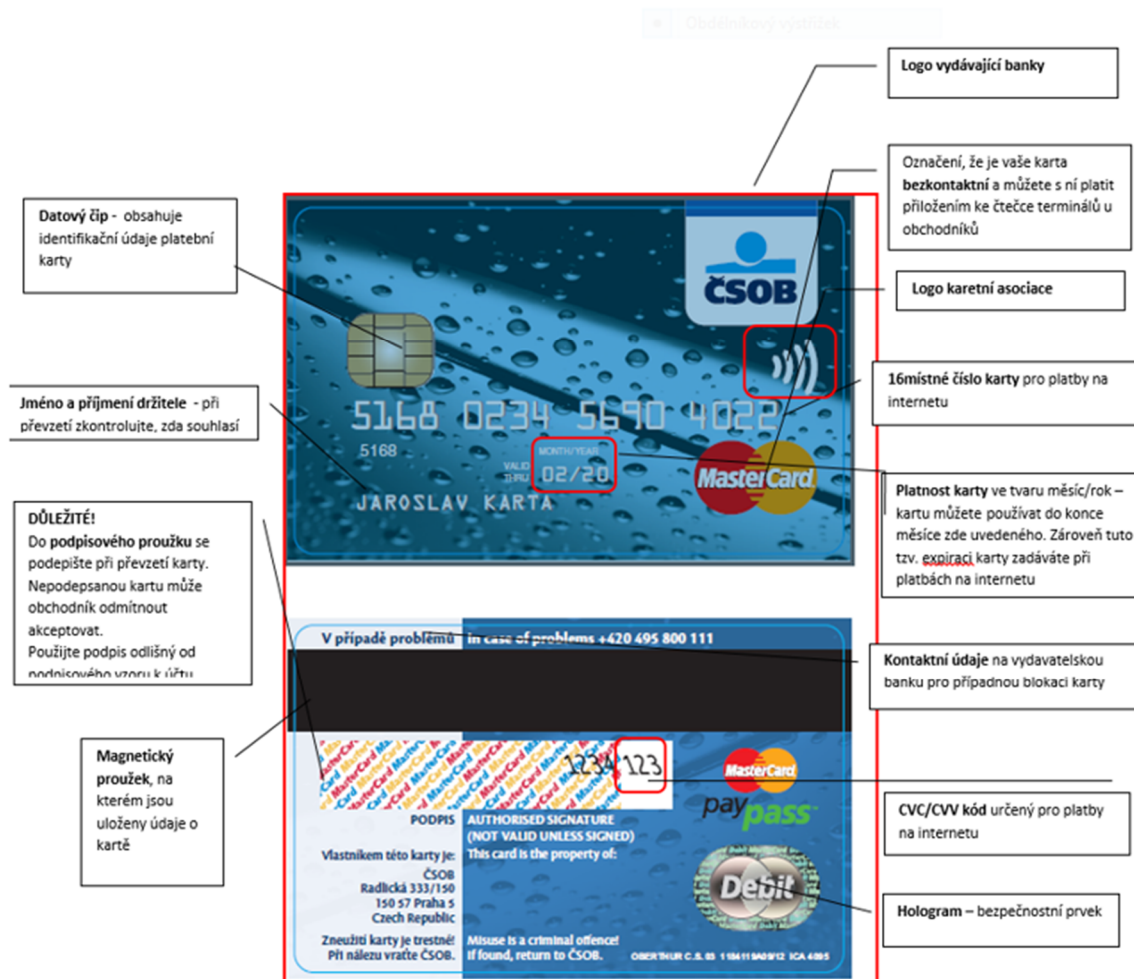
CVC/CVV kód

Hologram

(SOB.cz, ©2019).

Umístění těchto náležitostí můžeme vidět na následujícím obrázku.

Obrázek 1: Náležitosti platebních karet

Zdroj: (SOB.cz, ©2019)

3.3.1 Norma pro platební karty

Náležitosti platebních karet jsou určeny širokou sadou mezinárodních norem ISO/IEC (International Organization for Standardization/ International Electrotechnical Commission). Mezi nejdůležitější z nich můžeme zařadit „ISO/IEC 7810:2019(en) Identification cards — Physical characteristics“ a „ISO/IEC 10536 (all parts), Identification cards — Contactless integrated circuit(s) cards — Close-coupled cards“. Přehled dalších souvisejících norem můžeme vidět v následující tabulce. Normy udávají velikost platebních karet na 85,60 x 53,95 x 0,76 mm. Dále požadují výrobu karet z tvrdého PVC, odolnost vůči deformacím způsobeným při běžném používání a nošení karty, zajišťují, aby materiál nebyl toxický a odolnost při běžném používání vůči chemickým vlivům. Specifikují parametry EMV čipu a magnetického proužku umístěného na kartě a také rozložení prvků na kartě (ISO/IEC, © 2019).

Tabulka 1: Normy určující náležitosti identifikačních karet

Normy určující náležitosti identifikačních karet
ISO/IEC 7501 (all parts), <i>Identification cards — Machine readable travel documents</i>
ISO/IEC 7811 (all parts), <i>Identification cards — Recording technique — Embossing and magnetic stripes</i>
ISO/IEC 7812 (all parts), <i>Identification cards — Identification of issuers</i>
ISO/IEC 7813, <i>Identification cards — Financial transaction cards</i>
ISO/IEC 7816 (all parts), <i>Identification cards — Integrated circuit(s) cards with contacts</i>
ISO/IEC 10373 (all parts), <i>Identification cards — Test methods</i>
ISO/IEC 10536 (all parts), <i>Identification cards — Contactless integrated circuit(s) cards — Close-coupled cards</i>
ISO/IEC 14443 (all parts), <i>Identification cards — Proximity integrated circuit(s) cards</i>
ISO/IEC 15693 (all parts), <i>Identification cards — Vicinity integrated circuit(s) cards</i>
ISO/IEC 11693-1, <i>Identification cards — Optical memory cards — Part 1: General characteristics</i>
ISO/IEC 11694 (all parts), <i>Identification cards — Optical memory cards — Linear recording method</i>
ISO/IEC 24789 (all parts), <i>Identification cards — Card service life</i>
ISO/IEC 18328 (all parts), <i>Identification cards — ICC-managed devices</i>

Zdroj: (ISO/IEC, © 2019)(Vlastní zpracování)

Ze zjištěných poznatků lze konstatovat, že platební karty jsou v současném světě velmi rozšířeným prostředkem placení a umožňují svým držitelům jednoduchý a rychlý přístup ke svým financím uloženým na běžných účtech. Platební karty musí odpovídat mezinárodním normám, které vymezují velikost, vzhled, ale také jejich vlastnosti a odolnost, proti určitým látkám. Každá platební karta musí obsahovat nutné náležitosti, mezi které patří datový čip, číslo karty a platnost, jméno držitele a další.

3.4 Platební styk

3.4.1 Hotovostní platební styk

Do hotovostního platebního styku patří veškeré peněžní pohyby, které jsou uskutečnily za použití zákonných platidel (Kalabis, 2012 str. 44).

Zákonná platidla

Bankovky jsou vyráběny v sériích a milionových nákladech. Každá bankovka nese označení série a čísla bankovky, a proto je originálem. Proti padlání jsou chráněny ochrannými prvky (Kalabis, 2012 str. 44).

Mezi ve ejn známe ochranné prvky pat í:

1. Vodoznak
2. Okénkový proužek s mikrotextem
3. Barevná vlákna
4. Soutisková zna ka
5. Skrytý obrazec
6. Prom nlivá barva
7. Iridescentní, tj. duhov prom nlivý pruh
8. Mikrotext

(NB.cz, ©2019)

Umíst ní t chto ochranných prv k vidíme na následujícím obrázku.

Obrázek 2: Ochranné prvky bankovek

Zdroj: (NB.cz, ©2019)

Mince je pen žní jednotka, která je nedílnou ástí pen žní soustavy všech stát . Skládá se z jednoho nebo více druh kov a nese ozna ení hodnoty, názvu m ny a také informacích o vydavateli. Z t chto informací je z ejmé, že se jedná o peníze. P ední strana mince se nazývá líc (nebo také averz) a zadní strana rub (neboli reverz). Nachází se zde státní znak, hodnota mince a rok ražby. Ochranné prvky mincí jsou jejich správná hmotnost, pr m r a také úprava hrany.

Státovky vydávané státem nebo ministerstvem financí byly úv rové peníze, které nebyly kryty zlatem, ani jinými aktivy banky. Jsou kryty majetkem státu, a z tohoto d vodu p edstavují státní dluh.

Nouzová platidla (nouzovky) zastávají speciální kategorii v oblasti papírových platidel. V dobách pen žních krizí se prost edím t chto nouzovek provizorn dopl ovalo nedostate né množství zákonných platidel, a to hlavn drobného ob živa. Platnost takovychto nouzových platidel byla omezena jak asov , tak i z teritoriálního hlediska (Kalabis, 2012 str. 45).

3.4.2 Bezhotovostní platební styk

P i bezhotovostním platebním styku se p evád jí peníze na ú tech plátce a p íjemce ve form záznam (Polou ek, 2006 str. 142).

Tento druh platebního styku se často využívá při platbách za zboží a různé služby. Svě místo má i v rozpočtových platbách, v kterých jde o vysoké částky a v často se opakujících platbách, které probíhají mezi stejnými účastníky. Rizikový je při vysoké platební neschopnosti plátce. (Černohorský, a další, 2011 str. 238)

Auto i se v dané problematice shodují a platební styk rozdělují na hotovostní a bezhotovostní. Hotovostní platební styk je uskutečňován pomocí zákonných platidel, která jsou chráněna proti paděláním mnoha ochrannými prvky. V bezhotovostním platebním styku, jak už lze vidět z názvu, jsou transakce prováděny pouze virtuálně mezi jednotlivými účastníky. V současné době hraje bezhotovostní platební styk velkou roli při často se opakujících a objemných platbách, které by bylo velmi obtížné provádět s využitím hotovosti.

3.5 Historie platebních karet

3.5.1 Vrstovní karty

V roce 1914 společnost Western Union Telegraph Company, která ve Spojených státech amerických zajišťovala telefonní a telegrafní služby, vydala úplně první platební kartu. Tato první karta neměla podobu dnešních platebních karet, které jsou vyrobené z umělé hmoty, dala by se připodobnit k identifikačním vojenským známčím, které nosí na krku vojáci. S využitím této platební karty mohly v rámci zákazníci využívat služeb společnosti celý měsíc bez zaplacení a až na konci měsíce na jedné z poboček společnosti uhradit dluh. Tyto takzvané „Identification Card“ (Identifikační karty) začala vydávat společnost Western Union za účelem zvýšit tržby společnosti. Věděli totiž, že si tímto krokem udrží stálé klienty a také, že s možností neplatit za služby hned budou klienti dané služby využívat dle potřeby. Tento předpoklad byl správný a opravdu se tržby Western Union zvýšily. Jak již před mnoha lety obchodníci a prodejci zjistili, když dají zákazníkovi možnost zaplatit později, tak zákazník koupí větší množství zboží nebo dražší variantu zboží (Juránek, 2001 str. 12).

Další společnost, která se v roce 1924 rozhodla vydávat vrstvní karty svým klientům, byla společnost General Petroleum Corporation of California (dnes známá jako Mobil Oil). S využitím platební karty mohli zákazníci bezhotovostně zaplatit za napejení paliva a také náhradní díly a jiné služby, které poskytovala síť napejnicích stanic. Takovéto podmínky poté následovaly i další společnosti jako například Mobil a Shell.

Tento rychlý a slibný rozvoj platebních karet ale zpomalila hospodářská krize, která vypukla ve 30. letech. Další zásadní rána pak přišla společností s druhou světovou válkou. Americká vláda pozastavila v roce 1941 udělování spotřebních úvěrů, které odváděly

finanční zdroje potřebné pro financování války. Společnosti ale začaly své vlastní karty aktivně znovu vydávat hned poté, co bylo toto omezení ze strany Spojených stát amerických zrušeno (Jurek, 2001 str. 13).

3.5.2 Univerzální platební karty

Problém v průběhu kariery byl ten, že zákazníci potřebovali velké množství různých karet, což nebylo velmi praktické. S řešením tohoto problému přišla v roce 1950 společnost Diners Club, která dala vzniknout první univerzální platební kartě, a proto zastává v historii platebních karet stejný významné místo jako společnost Western Union. Takováto univerzální platební karta byla přelomová z důvodu, že nebyla určena jen pro obchody jedné společnosti. Klub vydával svým klientům, spadajícím do vyšší příjmové skupiny, úvěrové karty. S pomocí karet poté mohli členové klubu zaplatit v restauracích, které se společností uzavřely smlouvu. Restauracím se klub zavázal za závazky svých klientů a proplácel jim účty, které mu předložily. Svým členům poté zaslal každý měsíc výpis všech uskutečněných plateb, které mu byli povinni zaplatit do 14 dnů (Jurek, 2012 stránky 59-60).

3.5.3 Bankovní karty

Projekt spojený s vytvářením platebních karet přišel zajímavý velkém množství amerických bank, protože používání hotovosti a šeků bylo velmi nákladné a náročné na zpracování. Banky tedy v tomto trendu viděly nejen snížení nákladů, ale také zvýšení ziskovosti úvěrů, které poskytnou prostřednictvím platebních karet a dále poplatků za vydávání karet. Jako první z bank se rozhodla bankovní kartu vydat The Franklin National Bank sídlící v New Yorku v roce 1951. Bez mála stovka dalších amerických bank ji následovalo a vydaly také své bankovní karty. Předpoklady bank se ale nenaplnily a místo očekávaných zisků začala banky postihovat ztráta. Téměř všechny nakonec od vydávání upustily až na Bank of America, která byla s tímto projektem úspěšná.

Úspěch Bank of America byl způsoben tím, že začala s úplně odlišným systémem vydávání platebních karet, který byl založen na licencích. Využívání těchto licencí nabídla jak ostatním tuzemským bankám, tak také bankám zahraničním. V roce 1966 vstoupila na trh první zahraniční banka „Barclay's Bank“, která je až do současnosti nejvíce vydavatelem bankovních karet ve Velké Británii. Ve stejném období začínají také vznikat asociace, které dnes zajišťují vydávání karet na základě licencí pro majoritní část bankovních i nebankovních subjektů. Hlavní karetní systémy, které v 60. – 70. letech vznikly a fungují do dnes jsou: VISA, Mastercard, American Express, Diners Club a JCB (Platební karty.info, 2012).

3.5.4 Historie platebních karet v České republice

Platební karty se do Československa dostaly až v roce 1968. Zprostředkování karet od společnosti Diners Club zajišťovala cestovní kancelář EDOK, která byla jejím obchodním partnerem. Až v roce 1988 se v Československé socialistické federativní republice objevuje první celoplastová platební karta. Živnostenská banka tyto karty vydala k Tuzexovým účtům vedených v „bonech“. Dále v roce 1989 vydává Česká státní spojitelná spolu se Slovenskou státnou spojitelnou první domácí kartu určenou k výběru hotovosti z off-line bankomatů. Tato karta se nazývala spojitelná karta. O rok později už Živnostenská banka pod záštitou VISA vydává první mezinárodně uznávanou kartu v České republice. V roce 1991 se připojuje Komerční banka, která vydává první mezinárodní kartu v ČR pod záštitou Eurocard/MasterCard. Sedm velkých bank (Agrobanka, Investiční banka, I.S.C. Muzo, Komerční banka, Poštovní banka, Tatra banka a Všeobecná úvěrová banka) v daném roce zakládá Mezibankovní sdružení pro platební karty (MSPK). Živnostenská banka vydává VISA Business karty, které jsou prvními vydanými ve střední Evropě. Na začátku roku 1992 jsou na území České republiky zaváděny první bankomaty napojené na mezinárodní síť Eurocard/MasterCard a VISA/Plus. MSPK bylo přejmenováno na „Sdružení pro bankovní karty“ (SBK). V tomto období disponuje Česká státní spojitelná sítí 7 bankomatů. Další rok začala Komerční banka provozovat první platební terminály a v roce 1994 se Česká spojitelná přidává do SBK. V roce 1995 vydává Živnostenská banka první VISA GOLD kartu v ČR. V červenci roku 1998 se Česká spojitelná připojuje se svými bankomaty do sítě Europay/MasterCard a začala vydávat karty Maestro. Dřívejší privátní karty Variant vyvinula za domácí karty Eurocard/MasterCard. Ve stejném roce 26. října byla založena společnost Diners Club Czech, s.r.o. a karty vydává aktivněji 7 bank. Počet aktivních karet v ČR v tomto roce byl více než 1 693 000 kusů. V roce 2000 přichází Živnostenská banka s vydáním první VISA PLATINUM karty na území ČR (Bankovní-karty.cz, ©2019).

V roce 2003 zavedla Komerční banka první bankovní čipové karty a v dalších letech uskutečnily přechod na čipové karty i ostatní banky. Již v roce 2005 Komerční banka zprovoznila první bankomat, který takovéto čipové karty akceptoval. Platby kartami v obchodech začaly narůstat takovým tempem, že v roce 2009 už platby zákazníků v obchodních domech převyšovaly množství výběrů hotovosti z bankomatů a Česká republika se tímto milníkem dostala mezi země s pokročilým systémem platebních karet (Juriš, 2012 str. 187).

Dalším důležitým krokem v historii platebních karet byla nová možnost bezkontaktních a mobilních plateb. V roce 2011 společností MasterCard a Citibank poprvé v České republice představily bezkontaktní platební kartu MasterCard PayPass. Od tohoto roku bylo v ČR možné ve vybraných prodejnách (SPAR, Baumax, Cinema City, aj.) zaplatit bezkontaktní kartou VISA PayWave vydávanou českou společností (Juřík, 2012 str. 188).

Platební karty ve svém vývoji urazily již dlouhou cestu. Od papírových známek, které v roce 1914 vydala, jako první vlnostní karty, společnost Western Union Telegraph Company, přes univerzální platební karty, které se od roku 1950 objevují pod záštitou společnosti Diners Club, až po bankovní karty vznikající od 60. let minulého století. Do dnešního československa se platební karty dostávají až na konci 60. let a procházejí postupným vývojem a modernizováním až do současnosti. Všechny uvedené druhy platebních karet jsou v dnešním světě hojně klienty využívány a přinášejí jim nennahraditelných výhod.

3.6 Vlastnosti platebních karet

Platební karty se dají rozdělit podle mnoha různých kritérií a na skutečné karty jsou pak tato kritéria kombinována. Základním rozdělením je dělení podle způsobu zúčtování transakcí, které klient kartou provede (Reveda, a další, 2014 str. 111).

Na následujícím obrázku vidíme základní rozdělení platebních karet podle Juříka, tak jak je popisuje v jeho knize Svět platebních a identifikačních karet.

Obrázek 3: Vlastnosti platebních karet

Zdroj: (Juřík, 2001 str. 42)

3.6.1 Způsobů tovení transakcí

Debetní karta

Debetní karta je bezprostředně propojena s běžným účtem klienta. Pokud tedy prostřednictvím debetní karty vybíráme hotovost z bankomatu anebo platíme u obchodníka, erpáme pouze vlastní peníze, které máme uložené na běžném účtu v bance. Z tohoto typu kartu můžeme tedy vybrat hotovost nebo zaplatit jen do výše našeho aktuálního zůstatku a eventuálně sjednaného kontokorentu (debetu). K provedení platby je nutné, aby obchodník měl k dispozici elektronický platební terminál. U debetních karet je velkou výhodou jejich nízká provozní cena a také skutečnost, že ztracenou nebo odcizenou kartu můžeme bez problémů zdarma zablokovat. Ze zablokované karty nemůžeme dojít k vyzvednutí peněz. Velké množství bank také za vedení debetní karty neúčtuje žádný poplatek (Jílek, 2013 str. 515).

Kreditní karta

Pokud vlastníme kreditní kartu, nevyužíváme vlastní prostředky, ale na nákup zboží a služeb erpáme úvěr. Banka nastaví po jak dlouhé době bude docházet k zůstatku. erpání úvěru probíhá pomocí revolvingového (opakujícího se) úvěrového limitu, který se automaticky obnoví po splacení dlužné částky. Výše úvěrového limitu je bankou nastavena podle bonity klienta a minimální výše splátky úvěru bývá zpravidla mezi 5–10 % z dlužné částky (Finance.cz, ©2019).

Karta s odloženou splatností (charge)

Charge karty fungují podobně, jako karty kreditní. Při platbě kartou s odloženou splatností banka zaznamenává všechny naše provedené transakce a na konci měsíce nám sestaví výúčtování, které musíme jednorázově do dohodnutého termínu splatit (obvykle konec následujícího měsíce). Z částky erpané charge kartou nám banka neúčtuje žádný úrok, na rozdíl od částek erpaných prostřednictvím kreditní karty (Peníze.cz, ©2019).

3.6.2 Technologie použité pro záznam dat na kartu

Reliéfní písmo

Platební karty obsahující vystouplé reliéfní písmo nazýváme embosované. Takovýto druh písma umožňuje využít platební kartu i u obchodníků, kteří nejsou vybaveni elektronickým terminálem. Obchodník vloží embosovanou platební kartu do off-line imprintéru a provede mechanické sejmutí potřebných údajů z karty. Imprinter nemá možnost elektronicky ověřit zůstatek na účtu klienta, ale obchodník má v případě potřeby právo provést ověření zůstatku po telefonu. Embosovaná platební karta není vždy součástí balíčku

k bankovnímu účtu, na které banky vydávají takovéto karty jen k dražším a prestižnějším variantám uzavřených účtů nebo za poplatek klienta. S platební kartou opatřenou reliéfním písmem můžeme v ČR vybírat standardně hotovost z bankomatu a provádět platby u obchodníků prostřednictvím elektronických terminálů. V zahraničí se ale můžeme setkat s odmítnutím přijmout platební kartu, pokud není vybavena reliéfním písmem. Další výhodou embosovaných karet je fakt, že mají zpravidla vyšší povolené limity transakcí, než neembosované platební karty (Peníze.cz, ©2020).

Magnetický záznam

Na karty vybavené magnetickým proužkem jsou k dispozici tři stopy pro záznam informací o kartě. 1. stopa obsahuje 79 alfanumerických znaků, 2. stopa nese 40 numerických znaků a 3. stopa má 107 znaků. Na poslední stopu se dají nahrát jen čísla 0-9, rovnítko a dvojtečka a je využívána v bankovníctví k uchování PIN kódu. Na magnetickém proužku je zaznamenáno číslo karty, časová platnost, informace, zda se dá karta využít pro platby v platebních terminálech, výběr hotovosti v bankomatech a také jestli jde o kartu tuzemskou nebo je její použití možné i mezinárodně. Jsou zde zaznamenány i další doplňující údaje, například CVV nebo CVC kód. Celkově je magnetický proužek schopný pojmout až 1288 bitů dat (Unimagnet.cz, ©2018).

Chip (EMV)

Platební karta vybavená chipem nabídla lepší bezpečnostní možnosti než karta s pouze magnetickým proužkem. Chip umístěný na kartě plní funkci paměti, do které se ukládají informace, které lze z karty přečíst a také je změnit. Není to ale pouze jen paměť, jedná se o zcela funkční mikro počítač obsahující procesor, operační paměť a paměť, ve které se ukládají aplikace. Karty osazené chipem pojmenováváme EMV, což je zkratka společností (Europay, MasterCard a Visa) které definovaly standardy fungování chipových karet. Karty odpovídající standardu EMV obsahují jak chip, tak také magnetický proužek (Ondřej Moravec, 2006).

Laserový záznam

Karty, na které je informace uložena laserovým záznamem (založeným na stejném principu, jako u zapisování na CD disky) pomocí digitálních impulsů mají velkou kapacitu paměti a to až 4 MB. Zaznamenaná data na kartě nelze změnit ani smazat a data se z nich dají bez velkých obtíží kopírovat. Technologie výroby je také poměrně nákladná a zatímto dává se laserový záznam pro potřeby bankovních karet nevyužívá (Platebnikarty.info, 2013; Juřík, 2001 stránky 42-43).

Na základ vlastní zkušenosti lze konstatovat, že debetní platební karta patří mezi nejrozšířenější typ karet a většina populace ji vlastní a aktivně využívá, v současné době jsou karty vybaveny EMV čipem, na který jsou zaznamenána potřebná data a karty jsou vybaveny technologií pro bezkontaktní placení. Rozdíl mezi kartami, které vydávají jednotlivé banky je v tom, zda jsou embosované, či nikoliv. Platební karty, které vlastním, od společnosti eská spoitelna a UniCredit Bank jsou embosované, naopak karta od Raiffeisenbank embosovaná není. Při platbách v zahraničí může být ze strany obchodníka karta, která není vybavena reliéfním písmem, vnímána jako problémová. S odmítnutím karty jsem se osobně ale zatím nesetkal.

3.7 Vydavatelé platebních karet

Vydavatele platebních karet můžeme rozdělit do dvou hlavních skupin a ve své práci registrujeme pět hlavních platebních systémů.

Banky a bankovní asociace

Do této skupiny patří společnosti VISA, Europay/MasterCard a JCB.

Finanční společnosti

Mezi finanční společnosti se řadí American Express a Diners Club (Reveda, a další, 2014 str. 110).

3.7.1 Europay/MasterCard

Základy společnosti MasterCard International byly položeny v roce 1966, kdy sdružení 17 bank na území Spojených států založilo asociaci ICA (Interbank Card Association) určenou k vydávání platebních karet. Koncem 70. let měla ICA členy i mimo USA a změnila své jméno na dnes známé MasterCard International. Společnost se v roce 2002 sloučila s Europay International a ze švédské společnosti se tímto stala soukromá akciová společnost. Cílem společnosti je využívat poznatky založené na datech získaných z globálních plateb a vyvíjet pohodlnější, bezpečnější a efektivnější platební systémy pro lidi na celém světě. Logo společnosti je mnohými považováno za jedno z nejvíce známých log po celém světě (Mastercard.com, ©2020).

3.7.2 VISA

Společnost Visa se objevila roku 1958, kdy Bank of America zavedla v USA první program kreditních karet pro spotřebitele, který byl určen pro střední vrstvu obyvatelstva a malé až středně velké firmy. V roce 2008 se po proběhnutí jedné z nejvládnějších veřejných nabídek akcií v USA stala společností, která je veřejně obchodovatelná. Dnes je Visa

nadnárodní společnost a sídlí v San Francisku. Tato společnost spravuje největší celosvětovou síť elektronických plateb, dále má na starosti správu plateb mezi finančními institucemi, spotřebiteli a obchodníky a také podniky a orgány státní správy (Visa.cz, ©2020).

3.7.3 JCB

Společnost JCB (Japan Credit Bureau) byla založena v roce 1961 v Japonsku po vzoru společnosti American Express. Tato společnost nabídla Japonským zákazníkům alternativu od „cizích“ platebních karet pocházejících z USA. JCB získala rychle více než 50% podíl na domácím trhu s platebními kartami. Karty společnosti začaly být v zahraničí akceptovány až od roku 1981. V současnosti vlastní platební kartu vydanou JCB přes 30 milionů zahraničních klientů (Global.jcb, ©2020).

3.7.4 American Express

American Express začal v roce 1850 jako spedicívní společnost a získal si dříve v ru svých zákazníků. V roce 1918 začala společnost rozšiřovat své služby a v 50. letech představila svou vlastní platební kartu (Charge Card). S postupným navazováním mezinárodních partnerství vydává dnes American Express platební karty po celém světě. American Express není bankovní asociací, ale spadá do kategorie finančních společností (Americanexpress.com, ©2020).

3.7.5 Diners Club

Diners Club vznikl v roce 1950 zajímavou náhodou, která se stala Franku McNamarovi. V současné době je Diners Club International Ltd. společností učenou pro podnikání bankovním a platebními službami vlastní společností Discover Financial Services (NYSE:DFS). Platební karty Diners Clubu poskytují řadu výhod a exkluzivních nabídek u smluvních partnerů společnosti, mezi které patří restaurace i světové obchodní značky po celém světě (Dinersclub.com, ©2019).

Na území České republiky banky vydávají standardní karty pouze od karetních asociací MasterCard a VISA, tyto karty jsou mezinárodně uznávané a s jejich využitím v zahraničí není žádný problém. Naopak s přijímáním karet vydanými společnostmi JCB, American Express a Diners Club může být na našem území i problém. Většina českých obchodníků akceptuje pouze karty zaštiťované asociacemi MasterCard a VISA.

3.8 Možnosti využití platebních karet

3.8.1 Výběr hotovosti v bankomatu

Platební karta nám neslouží jen k bezhotovostnímu placení, ale také umožňuje svému držiteli přístup k jeho účtu, ke kterému je karta vydána. Prostřednictvím bankomatu je držitel karty oprávněn vybrat hotovost ve výši jeho nastavených limitů. Takováto hotovostní operace probíhá vždy elektronicky. Identifikace je prováděna vyzváním k zadání PIN (Personal Identification Number). Autorizace každé provedené transakce je možná, protože v současné době pracují bankomaty v online režimu (Máček, 2006 str. 56).

3.8.2 Výběr hotovosti na pobočkách banky

S využitím platební karty můžeme vybrat hotovost na pobočkách bank, stejně jako také mezinárodních hotelů. Nestačí však předložit jen platební kartu, držitel se musí také prokázat prokazem totožnosti a platba musí být vždy autorizována. Takovýto způsob výběru není ale klienty často využíván. U většiny bank je tento typ hotovostní operace zpoplatněn dle sazebníku banky a je zpravidla využíván jen pro výběry v těchto částkách přesahujících limit pro výběry z bankomatu nebo pokud není bankomat dostupný (Máček, 2006 str. 57).

3.8.3 Výběr hotovosti v obchodě

Při platbě kartou u obchodníka v minimální výši 1 Kč máme možnost požádat o výběr hotovosti (tzv. cashback) až do výše 3000 Kč. Všechny velké české banky tuto službu nabízejí u debetních karet zdarma, u kreditních karet většina bank službu rovněž nezpoplatňuje, ale je vhodné se informovat o případné výši poplatku (Hovorka, 2018).

3.8.4 Bezhotovostní platby

Mechanický snímek

Bezhotovostní platby uskutečněné pomocí imprinteru se používaly především v době vzniku prvních platebních karet, setkat se s takovýmto způsobem platby je ale stále možné. Platební karta musí být embosovaná a po vložení do imprinteru dojde k otisknutí údajů z karty na ústenku. Takovýto způsob dříve velmi usnadnil a urychlil práci obchodníka, protože při ručním přepisování údajů mohlo dojít k chybám. V současné době je však už i mechanický snímek zastaralou technologií a v dnešní době se u obchodníků setkáváme s platebním terminálem (Jůřík, 2001 stránky 63-64).

Platební terminál

Platební terminál je nejrychlejší možností, pomocí které provádíme u obchodníků bezhotovostní platby. Terminál pracuje nepřetržitě v režimu online, a tudíž probíhá operace

transakce v reálném čase b hem 10-20 sekund. Starší verze terminál kontrolovaly údaje uložené na magnetickém proužky platební karty. Pozd ji se stalo standardem tení dat z EMV ípu karty a v sou asné dob je v tšina vydaných karet vybavena bezkontaktní technologií. Tato technologie umožňuje platbu kartou bez p ímého kontaktu s platebním terminálem. Sta í p íblížit kartu na vzdálenost do p ti centimetr a anténka z platební karty p enese pot ebné informace do te ky v platebním terminálu. P í bezkontaktní platb nad 500 korun je pot eba zadat PIN, p í kontaktní platb a tení dat z EMV ípu se PIN zadává vždy (Ju ík, 2001 str. 64).

Z vlastní zkušenosti mohu íci, že mezi mnou a mým okolím nej ast ji používané možnosti platebních karet pat í výb r hotovosti z bankomatu, a hlavn bezhotovostní platby. Za 7 let aktivního využívání platební karty jsem nikdy nevyužil výb r hotovosti na pobo ce banky anebo službu „cashback“ v obchod , pro n které klienty mohou ale být tyto služby p ínosem.

3.9 Novodobá forma platebních karet

3.9.1 Bezkontaktní platební karta

Nejmodern jší typ platební karty, kterou v sou asnosti využívá v tšina lidí, je bezkontaktní platební karta. Tato technologie, ke které vlastní licenci spole nost MasterCard se nazývá PayPass. Spole nost Visa pouze využívá licenci k této technologii a nazývá ji payWave. P í platb p íložíme bezkontaktní kartu k platebnímu terminálu do vzdálenosti maximáln 4-5 centimetr a platba prob hne. P í malých ástkách do 500 K není nutné zadávat PIN (výjimka je p í prvním použití platební karty po jejím obdržení, v tomto p ípad se PIN zadává vždy pro ov ení totožnosti). Placení s tímto typem karty je tedy velmi rychlé a jednoduché na rozdíl od standardní karty, kterou je nutné vložit do terminálu k p e tení dat z EMV ípu. Platební karta vybavená bezkontaktní technologií lze použít i pro platbu na starším typu platebního terminálu, který není vybaven bezkontaktní technologií. V tomto p ípad použije kartu tak, jak bylo zvykem d íve a vložíme ji do platebního terminálu (Moneta.cz, ©2020; M šec.cz, ©2020).

3.9.2 Bezkontaktní nálepka

Bezkontaktní nálepka je bezkontaktní platební karta ve form nálepky. Tuto nálepku m žeme získat jako sou ást k naší bezkontaktní platební kart a usnadní nám platby. Nálepka je malých rozm r a doporu uje se ji umístit na p edm t, který nosíme stále u sebe jako nap íklad mobilní telefon nebo klí e. Pokud se rozhodneme zm nit místo, na které jsme nálepku umístili, sta í ji p elepit a její schopnost uskute nit platby se neovlivní. Platba

probíhá stejným způsobem jako výše zmíněnou bezkontaktní platební kartou (AirBank.cz, ©2020).

3.9.3 Platba na internetu

Při nákupu zboží a služeb z pohodlí domova prostřednictvím internetového obchodu můžeme využít platbu kartou online. Při použití tohoto způsobu platby uhradíme požadovanou částku pomocí platební karty skrz platební bránu. Poté co se zobrazí rozhraní platební brány musíme zadat údaje o naší platební kartě. Platební brána požaduje číslo karty, datum platnosti a CVC/CVV kód, který nalezneme na zadní straně karty. V systému 3D Secure, který je v dnešní době bezpečnostním standardem pro platební brány jsme navíc vyzváni zadat kód (kombinace čísel a písmen), který obdržíme do SMS od své banky. Ověření identity bezpečnostním kódem funguje na stejném principu jako zdávání PIN při platbě prostřednictvím terminálu v kamenném obchodě (Karin Hambalíková, 2018).

PayPal

PayPal je služba, která nám poskytne digitální peněženku, pomocí které můžeme posílat, utrácet a spravovat peníze z jednoho účtu. Službu využívá přes 192 milionů aktivních klientů. Po založení účtu a vložení informací o své platební kartě můžeme nakupovat bezpečněji a rychleji. Při platbě je nutné zadat pouze emailovou adresu, heslo k svému PayPal účtu a potvrdit částku z zaplacení. Tímto procesem chráníme údaje o své platební kartě a navíc společnost PayPal poskytuje ochranu kupujícího a případné problémy řeší s prodejcem (PayPal.com, ©2020).

3.9.4 Platební karta v mobilu

Google Pay

Aplikace Google Pay umožňuje využívat mobilní telefon s operačním systémem Android a podporou NFC technologie k bezkontaktním platbám. Do aplikace lze platební kartu nahrát různými způsoby. Buďto zadáme údaje ručně anebo využijeme fotoaparát mobilního telefonu. Výhodou platby prostřednictvím mobilního telefonu je fakt, že skutečné údaje z karty se nemohou nikdo dozvědět a zneužít je, přenos dat do platebního terminálu probíhá šifrovaně. Pro ně, které lidé mohou být další z výhod, možnost nechávat doma peněženku a nosit s sebou pouze mobilní telefon. Platba probíhá přiblížením telefonu do vzdálenosti maximálně 4 centimetrů a splněním některého bezpečnostního opatření, mezi která patří otisk prstu, sken obličeje anebo zadání PIN (Google.com, ©2019).

Apple Pay

Apple Pay je aplikace k provádění bezkontaktních plateb prostřednictvím zařízení Apple. Funguje na stejném principu jako výše popsaná aplikace Google Pay (Apple.com, ©2020)

3.9.5 Platební karta v hodinkách

V současné době je možné provést bezkontaktní platební kartu i pomocí chytrých hodinek, které podporují jeden z těchto typů mobilních plateb, mezi které patří Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay a Fitbit Pay. Všechny uvedené aplikace fungují na podobných principech. Nejprve je nutné nastavit do aplikace hodinek platební kartu prostřednictvím mobilního telefonu skrze jednu z uvedených aplikací. Po spárování už jen stačí hodinky přiložit k platebnímu terminálu (aplikace musí být spuštěna) a platba se provede (Alza.cz, 2019).

V poslední době se velmi rozšířilo využívání bezkontaktních platebních karet, tato skutečnost je způsobena zejména tím, že takováto platba je pro uživatele karet pohodlnější než platba kontaktní. Naopak bezkontaktní nálepky své uplatnění ve velké míře nenašly. Já sám jsem bezkontaktní nálepkou nikdy nevyužil, i když jsem ji od banky dostal zdarma společně s debetní platební kartou. Skutečnost, že široká veřejnost bezkontaktní nálepky také nevyužívá vyplynula z mého pozorování a je potvrzena ve výsledcích dotazníkového šetření, které se nachází v analytické části práce. Naopak využívání platební karty v mobilním telefonu si získává stále větší zájem veřejnosti. Takováto platba je provedena stejně rychle jako platba bezkontaktní platební kartou. Není však nutné nosit fyzickou platební kartu stále u sebe a také odpadá riziko její ztráty.

3.10 Ochrana platebních karet

Platební karty jsou obdobně jako bankovky, ceniny a elektronické databáze chráněny proti zneužití různými bezpečnostními opatřeními. Ochranu platebních karet můžeme podle Juříka rozdělit do několika oblastí podle jeho knihy Svět platebních a identifikačních karet z roku 2001 (Juřík, 2001 str. 92).

3.10.1 Ochrana karty proti zneužití držitelem

Jako ochrana proti zneužití karty držitelem se provádí autorizace platby. Tato autorizace ověří, zda má klient na svém běžném účtu dostatek peněz. V případě, že klient používá kreditní kartu je ověřen finanční limit klienta. Pokud je limit nebo zůstatek překročen, dojde k zamítnutí autorizace a zadaná platba není provedena (Juřík, 2001 stránky 92-93).

3.10.2 Ochrana karty proti zneužití cizí osobou

Daný způsob ochrany spoívá v identifikaci a ověření totožnosti klienta. Výběry hotovosti z bankomatů vyžadují znalost a zadání kódu PIN, pomocí kterého je klient ověřen. Pokud vybíráme hotovost na pobočce banky anebo smárně, je požadován prokaz totožnosti a podepsání dokladu shodného s podpisovým vzorem na kartě. Pomocí jednoho z těchto nástrojů je peněžní transakce vždy autorizována a chráněna (Juřík, 2001 str. 93).

3.10.3 Ochrana karty proti paděláním

V dřívějších dobách byly karty chráněny proti paděláním pouze ceninovým tiskem, dnes je již využívána celá řada moderních prostředků, a to jak fyzických, tak také systémových. Mezi prostředky fyzické ochrany patří hologram, podpisový proužek, ultrafialové barvy a také ceninový tisk. Do systémové ochrany řadíme systémy expertní, které pracují s pevně danými parametry, a také systémy s umělou inteligencí, které se probíhají „učí“ a své parametry ochrany mění (Juřík, 2001 str. 96).

Platební karty jsou proti svému zneužití a paděláním chráněny řadou opatření. Nejlepší ochranou však zůstává obezřetnost při jejich využívání. Kartou, kterou od nás nikdo nezíská anebo nezaznamená její údaje nelze zneužít. Pokud si tedy člověk hlídá svou kartu, neuschovává zapsaný PIN společně s platební kartou, nezadává informace o ní na pochybné webové stránky, pečlivě si prohlídne bankomat nebo terminál předtím, než do něj vloží svou kartu, zda nevykazuje nějaké neobvyklé známky zacházení a úprav a při placení nespouští svou kartu z dohledu, měl by být v bezpečí.

3.11 Bezpečné zacházení s platební kartou

Pro minimalizování rizika zneužití naší platební karty bychom měli dodržovat několik základních pravidel pro zacházení s platební kartou. Při zadávání PINu do bankomatu si klávesnici pokrýt volnou rukou a pokud někdo narušuje naši diskrétní zónu, nebo se chová podezřelě, měli bychom transakci ihned zrušit. Pokud nám někdo ukáže, která součást bankomatu připadá podezřelá nebo se zde nachází neobvyklé zařízení, hotovost vybereme jinde a pokud možno oznámíme nález na telefonní číslo uvedené na bankomatu. Také v případě, pokud nám bankomat nevydá zpět kartu musíme neprodleně kontaktovat banku a požadovat blokáci platební karty. Při platbě kartou u obchodníka musíme mít kartu neustále na očích, personál ji nikdy nesmí odnést mimo náš dohled. Po skončení transakce vždy prokontrolujeme, zda nám byla vrácena opravdu naše platební karta a uchováme si potvrzení o proběhlé transakci. Pro bezpečné využívání platební karty pro internetové platby je vhodné povolit možnost platby přes internet jen na nezbytně dlouhou dobu a poté ji zase

deaktivovat. Při platbách upřednostňujeme e-shopy podporující zabezpečení 3D Secure a před zadáním našich údajů se ujistíme, zda má stránka zabezpečený protokol přenosu. Nikdy nereagujeme na telefonní hovory ani e-mailové požadavky na sdělení údajů o naší platební kartě. V neposlední řadě bychom také neměli mít nastavené vyšší limity plateb, než jaké skutečně využijeme. Správné nastavení limitů minimalizuje případnou finanční ztrátu, pokud by byly údaje o platební kartě odcizeny (SOB.cz, ©2019).

4 Vlastní práce

Praktická část práce je rozdělena do tří kapitol. První kapitola je zaměřena na nabídku karet dostupných prostřednictvím bank v České republice. V druhé kapitole je provedena analýza dotazníkového šetření, která má za úkol popsat využívání platebních karet, a syntéza výsledků do grafů a tabulek. Třetí kapitola se zabývá komparací poplatků u pěti nejvyužívanějších bank na území ČR dle výsledků dotazníkového šetření. Se získanými daty bude dále pracováno v kapitole 5 Výsledky a doporučení.

4.1 Nabídka platebních karet v České republice

Historie platebních karet a jejich vývoj byl již popsán v teoretické části práce (3.5.4 Historie platebních karet v České republice). V této kapitole bude popsána současná nabídka platebních karet. V České republice působí velké množství bank, které nabízejí debetní karty, kreditní karty, nebo kreditní karty. Klienti si mohou vybrat, kterou banku pro využívání těchto služeb zvolí. Rozdíly mezi konkrétními bankami jsou ve výši jednotlivých poplatků, tento rozdíl ale není známy, protože se banky musí vlivem konkurenčního prostředí chovat tržně. V nabídce karet velké rozdíly nejsou, banky mohou nabízet platební karty od asociací Mastercard nebo VISA, a to buď embosované nebo elektronické. Bezkontaktní technologie placení je již u současných karet standardem. V následující části práce (4.2. Dotazníkové šetření) bude proveden průzkum využívání platebních karet a preferencí dotazovaných klientů. Na základě výsledků tohoto dotazníku budou dále podrobněji zkoumány nabídky nejčastěji využívaných bank.

4.2 Dotazníkové šetření

S cílem analyzovat využívání platebních karet na území ČR byl vytvořen dotazník ve dvou formách. Tištěná verze dotazníku byla ve formátu A4 s oboustranným tiskem pro lepší přehlednost. Elektronická forma dotazníku byla šířena online a vytvořena pomocí Google formuláře. V informační části dotazníku byly respondentům podány stručné informace k tomu, jak bude dotazník sloužit a také informace o autorovi, náplni dotazníku a způsobu vyplnění. Dotazník obsahoval 18 otázek, které měly za cíl zjistit co nejvíce informace o využívání platebních karet. Segmentační otázky 15-18 zjišťující pohlaví, věk, vzdělání a hrubý měsíční příjem respondentů byly zařazeny na konec dotazníku, aby se

předělo případnému odrazení respondent od vyplnění připraveného dotazníku. V dotazníku bylo použito 12 uzavřených a 6 polouzavřených otázek.

Před distribucí dotazníku mezi respondenty byla provedena pilotní studie uskutečnená 15 respondenty z okolí autora výzkumu. Do této studie byl zapojen také vedoucí pracovník společnosti MSS, ve které byla vykonána bakalářská praxe, s kterým byla konzultována stávající nabídka platebních karet a jejich možnosti využití. Tato studie si kladla za cíl odhalit eventuální chyby ve formulaci otázek. Zpětná vazba od účastníků pilotní studie byla předána prostřednictvím osobní konzultace. Pomocí pilotní studie bylo prokázáno, že respondenti pochopili formulaci a význam otázek a dokázali na ně odpovědět.

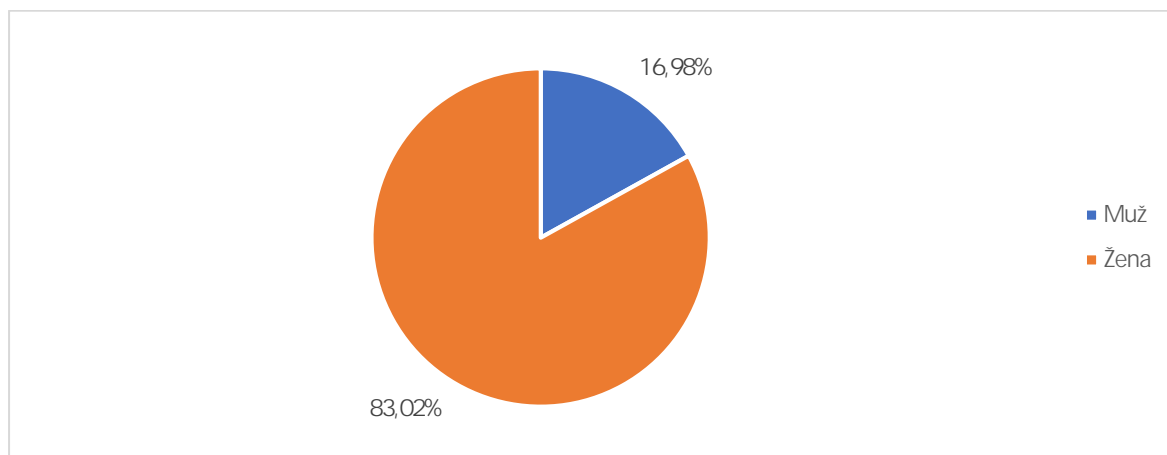
Dotazníkové šetření bylo prováděno od 30. září do 29. listopadu 2019 a respondenti odpovídali anonymně. Elektronická forma dotazníku byla vyplněna 345 respondenty a na tištěný dotazník odpovědělo 132 respondentů. Celkem bylo získáno 477 odpovědí. Vyhodnocení dotazníku bylo provedeno pomocí aplikace Microsoft Office Excel, ve které byly sjednoceny data z obou forem dotazníku a bylo s nimi dále pracováno. Získané výsledky byly zobrazeny do přehledných grafů a tabulek. K jednotlivým otázkám dotazníku bylo vypracováno písemné shrnutí a grafické znázornění výstupů.

4.2.1 Analýza dotazníkového šetření

Ze segmentačních otázek číslo 15-18, umístěných na konec dotazníku, byly získány informace o pohlaví, věku, nejvyšším dosaženém vzdělání a měsíčním hrubém příjmu respondentů.

V grafu 4.1 lze vidět, že soubor respondentů byl tvořen z 16,98 % muži (81) a 83,02 % ženami (396). Na dotazník odpovědělo znatelně větší množství žen.

Graf 1: Pohlaví respondent

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Dotazníkové šetření bylo určeno pro věkové skupiny od 15 let. V tabulce 2 lze vidět rozdělení do těchto skupin a zároveň zastoupení respondentů podle pohlaví v těchto skupinách. Nejvíce odpovědí bylo získáno od respondentů ve věku 15-26 let (292; 61,22 %), do této věkové kategorie se zapadla 51,15 % všech dotázaných žen (244). Nejméně odpovědí se povedlo získat od věkové skupiny „66 let a více“ (4; 0,84 %) i přes skutečnost, že dotazník byl distribuován jak v elektronické formě, tak písemně formou.

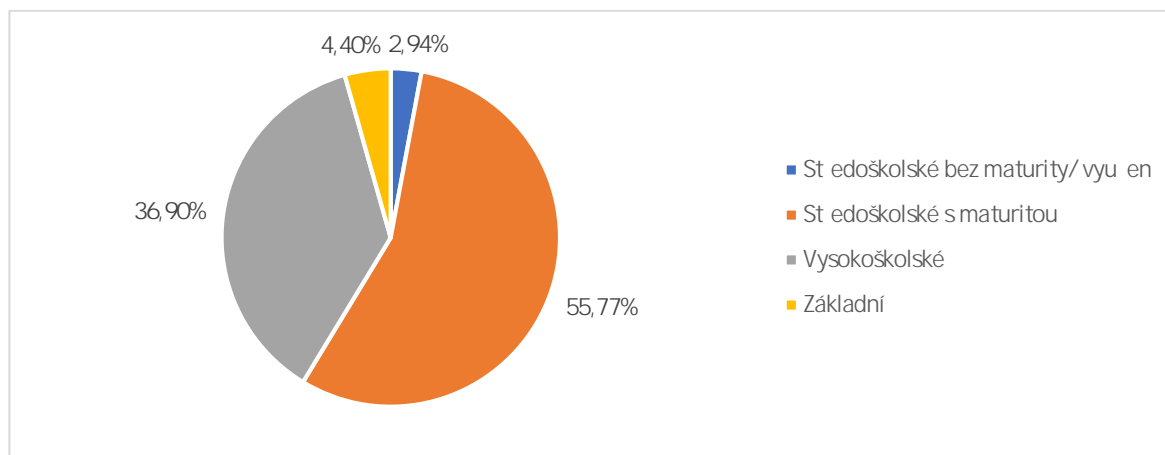
Tabulka 2: Věk a pohlaví respondent

Věk	Muž		Žena		Celkový součet	
15-26 let	48	10,06 %	244	51,15 %	292	61,22 %
27-35 let	5	1,05 %	63	13,21 %	68	14,26 %
36-45 let	8	1,68 %	27	5,66 %	35	7,34 %
46-55 let	16	3,35 %	50	10,48 %	66	13,84 %
56-65 let	4	0,84 %	8	1,68 %	12	2,52 %
66 let a více	0	0,00 %	4	0,84 %	4	0,84 %
Celkový součet	81	16,98 %	396	83,02 %	477	100,00 %

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

V otázce zaměřené na zjištění nejvyššího dosaženého vzdělání respondentů bylo zjištěno, že 55,77 % dotázaných (266) dokončilo střední školu s maturitou. Vzhledem k výsledkům předchozí otázky, ze kterých bylo zjištěno, že 61,22 % zúčastněných se řadí do věkové skupiny 15-26 let, není toto zjištění nijak překvapivé. U velkého množství respondentů z této věkové kategorie se dá předpokládat, že vysokou školu studují a v budoucnu ji dokončí. 176 dotázaných (36,90 %) uvedlo, že mají vystudovanou vysokou školu. Nejméně získaných odpovědí bylo od účastníků se středněškolským vzděláním bez maturity nebo vyučením (14; 2,94 %). Přehled zpracované výsledky zobrazuje graf 2.

Graf 2: Vzdělání respondentů

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Poslední otázka byla zaměřena na zjištění hrubého měsíčního příjmu. Tato otázka byla dobrovolná, z důvodu, že někteří respondenti mohou považovat otázku za příliš osobní a odmítli by dotazník vyplnit kompletně. Na tuto otázku byly získány odpovědi od 395 respondentů, 82 dotázaných otázku nevyplnilo. V tabulce 3 jsou respondenti rozděleni do 6 příjmových kategorií a rozlišení podle dosaženého vzdělání. Nejvíce respondentů má hrubý měsíční příjem do 15 000 Kč (81; 36,20 %). Tato skutečnost je zapříčiněna tím, že do této kategorie spadá nejvíce respondentů se středním odborným vzděláním s maturitou (50; 25,82 %) a velké množství z nich stále studuje. Druhou nejčastější odpovědí byl příjem od 25 001 do 35 000 Kč. Do této kategorie bylo zařazeno 87 (22,03 %) dotázaných a téměř stejnou četností odpovědí je zde zastoupeno jak střední odborné vzdělání s maturitou, tak vysokoškolské vzdělání. Ve zkoumaném souboru respondentů byl nejméně častý příjem 45 001-55 000 Kč, tuto odpověď uvedlo pouze 17 dotázaných (4,30 %).

Tabulka 3: Příjem a vzdělání respondentů

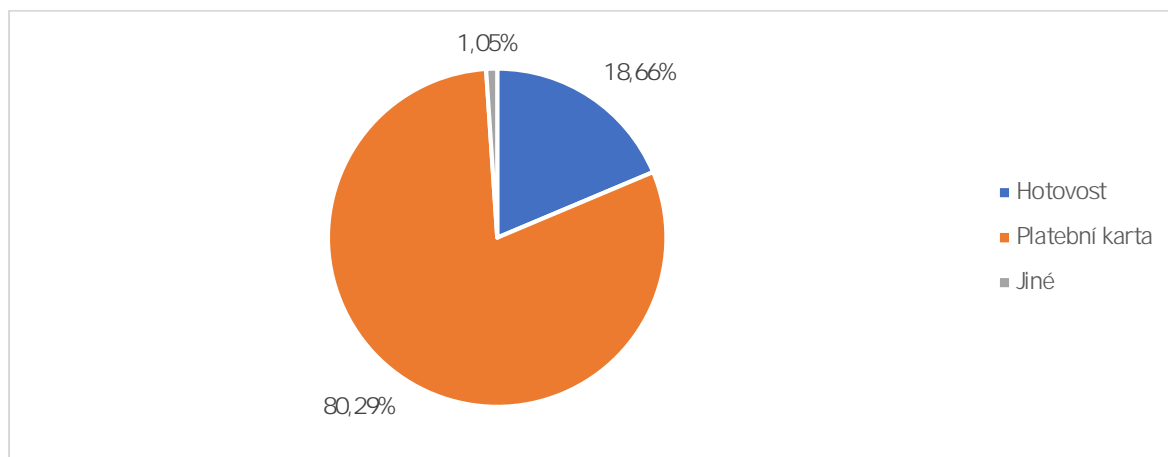
Hrubý měsíční příjem	Základní	Střední odborné bez maturity/vyučení	Střední odborné s maturitou	Vysokoškolské	Celkový součet
Do 15 000K	2,28 %	1,01 %	25,82 %	7,09 %	36,20 %
15 001-25 000K	0,76 %	0,51 %	12,66 %	6,58 %	20,51 %
25 001-35 000K	0,25 %	0,76 %	10,13 %	10,89 %	22,03 %
35 001-45 000K	0,25 %	0,00 %	4,56 %	7,34 %	12,15 %
45 001-55 000K	0,00 %	0,25 %	1,52 %	2,53 %	4,30 %
55 001K a více	0,25 %	0,25 %	1,01 %	3,29 %	4,81 %
Celkový součet	3,80 %	2,78 %	55,70 %	37,72 %	100,00 %

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 1: ím nej ast ji platíte?

Podle odpovídání na otázku . 1 lze z grafu . 3 vyíst, že nej ast ji využívaný prostředek k platbě je platební karta. Tuto odpověď uvedlo 383 (80,29 %) dotázaných. Pouze 5 dotázaných (1,05 %) uvedlo, že nej ast ji využívá jinou možnost platby. 89 zúčastněných (18,66 %) nej ast ji využívá k uskutečnění platby hotovost.

Graf 3: Způsob platby

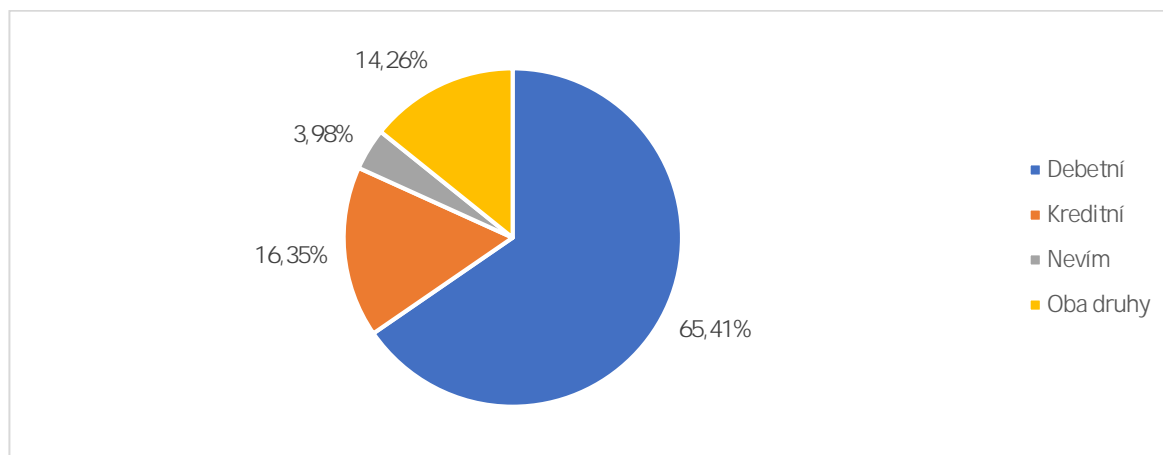

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 2: Jaké druhy platebních karet vlastníte?

Na otázku . 2 uvedlo 312 zúčastněných (65,41 %), že vlastní debetní kartu. Debetní i kreditní kartu vlastní 68 (14,26 %) dotázaných, z toho vyplývá, že minimálně debetní kartu vlastní 370 respondentů (79,67 %). Neobjávaným zjištěním byl fakt, že 19 (3,98 %) respondentů neví, jaký druh platební karty vlastní. Debetní a kreditní karta mají zásadní rozdíl v tom, jestli klient využívá své peníze z běžného účtu anebo čerpá úvěr ve sjednaném limitu od banky. Z tohoto důvodu by si měl být každý jistý, jaký typ karty vlastní. Zpracované odpovědi vyobrazuje graf . 4.

Graf 4: Druhy platebních karet

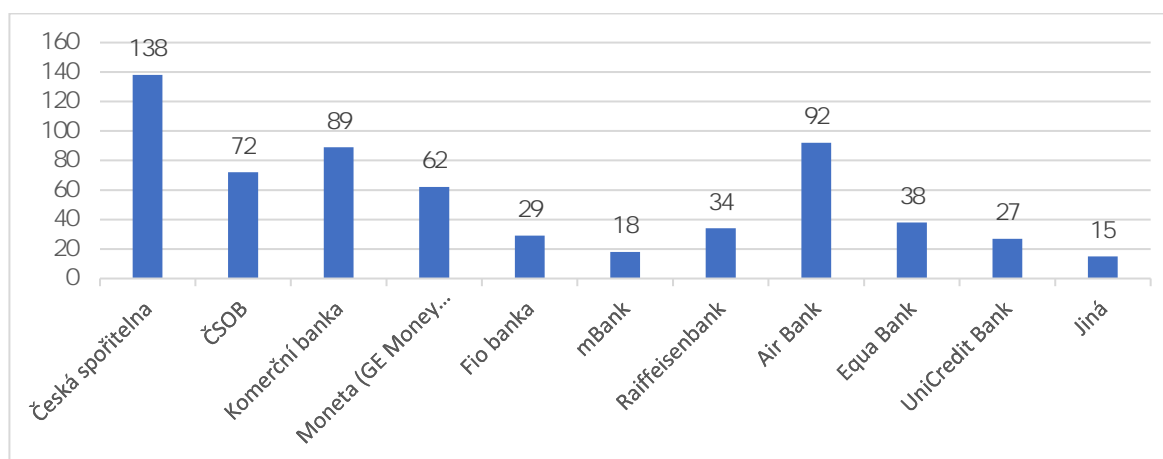

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 3: Jaká banka Vám platební kartu vydala?

Na polouzavěnou otázku . 3 bylo od 477 respondentů získáno 614 možných variant odpovědí, v této otázce byla možnost vybrat více bank, pokud klient vlastní platební kartu od více bank. V průměru tedy každý respondent vlastní platební kartu k útu u 1,29 bank. Jak lze vyjít z grafu . 5, nejvíce respondentů vlastní kartu od české spořitelny (138), naopak nejméně klient má platební kartu od mBank (18) a pouze 15 klientů zvolilo jinou možnost. S 5 nejvíce zastoupenými bankami, mezi které patří česká spořitelna (138), Air Bank (92), Komerční banka (89), SOB (72) a Moneta (62) bude v další části bakalářské práce (4.2) dále pracováno.

Graf 5: Banka vydávající kartu

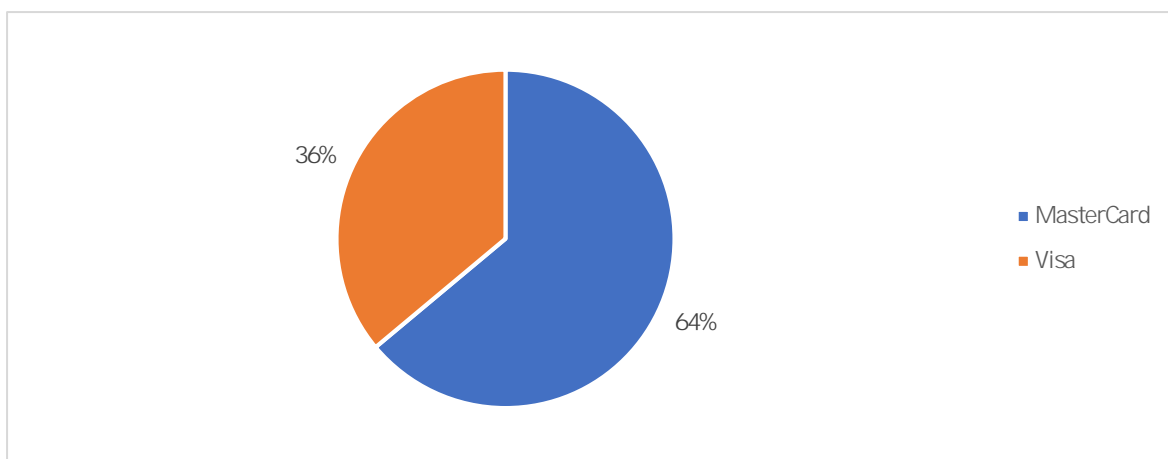

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 4: Od jaké karetní asociace vlastníte platební kartu? (P ípadn , jaký typ karet p evládá?)

V grafu . 6 je zobrazeno zastoupení karet podle karetních asociací. Na otázku . 4 odpov d lo 305 (64 %) dotázaných, že vlastní platební kartu od asociace MasterCard. Zbylých 172 (36 %) dotázaných odpov d lo, že vlastní kartu Visa. Z této otázky je z ejmé, že v eské republice p evládají platební karty od karetní asociace MasterCard.

Graf 6: Karetní asociace

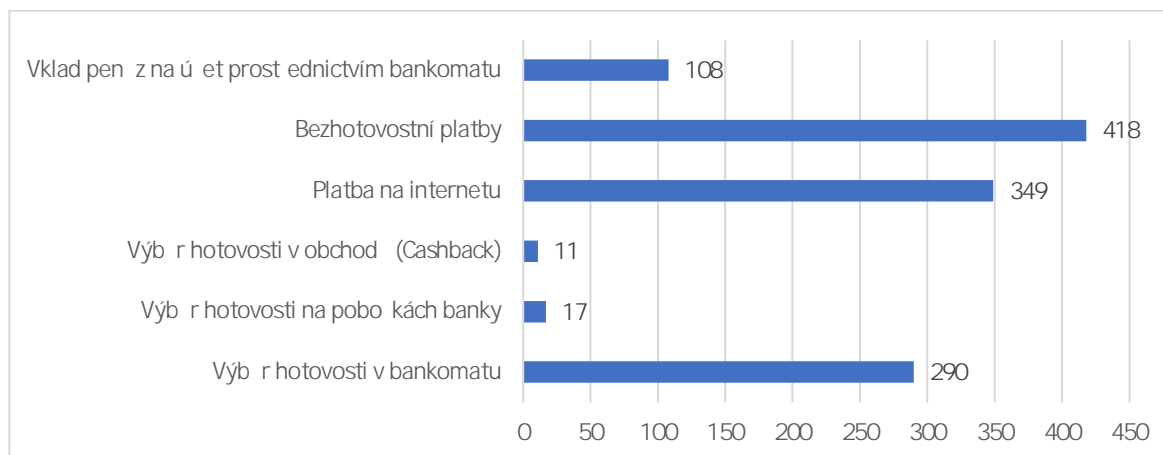

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledk dotazníkového šet ení, 2020)

Otázka . 5: K jakým službám platební kartu využíváte?

V grafu . 7 jsou p ehledn zpracované údaje o nej ast jším zp sobu využívání platebních karet. Otázka . 5 byla uzav ená s možností zvolit více odpov dí. Bylo zjišt no, že 418 respondent nej ast ji využívá platební kartu k bezhotovostním platbám. Další 2 nej ast ji využívané služby byly platba na internetu (349) a výb r hotovosti z bankomatu (290). Naopak výb r hotovosti v obchod (11) a výb r hotovosti na pobo kách banky (17) nevyužívají tém žádní respondenti.

Graf 7: Využívání platební karty

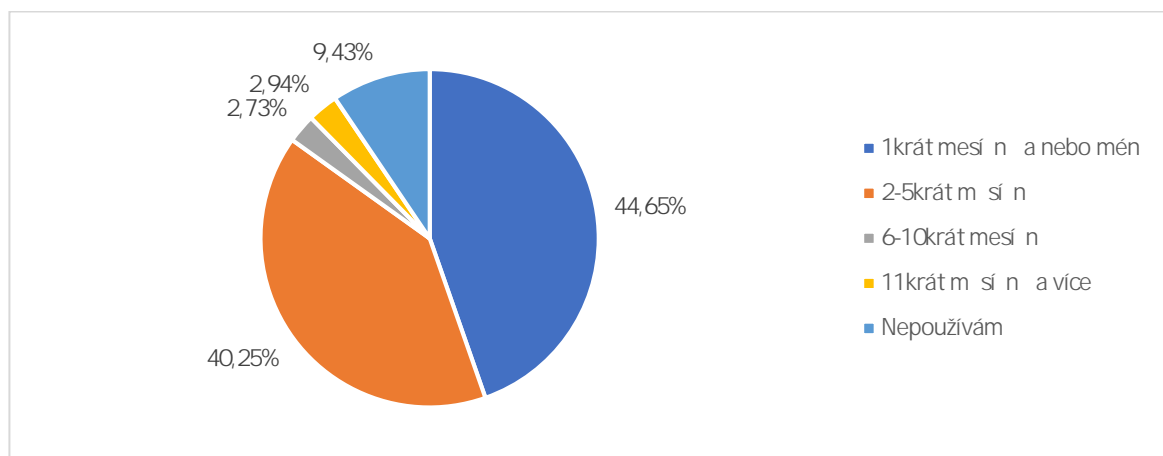

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka .6: Jak často využíváte platební kartu k výběrům z bankomatů vlastní banky?

V otázce .6 bylo zjištěno, že největší množství respondentů (213; 44,65 %) využívá bankomaty vlastní banky k výběru hotovosti pouze 1krát měsíčně nebo méně. Druhá nejvyšší získaná odpověď byla 2-5krát měsíčně (192; 40,25 %). Nejmenší počet výběrů z bankomatů vlastní banky byl v rozmezí 6-10 výběrů za měsíc, tuto odpověď uvedlo pouze 13; 2,73 %) dotázaných. Velké množství výběrů každý měsíc, tedy 11 a více, provádí 14 dotázaných respondentů (2,94 %). Zajímavé zjištění bylo, že 45 (9,43 %) respondentů nevyužívá bankomaty vlastní banky k výběrům vůbec. Bylo zjištěno, že 432 (90,57 %) účastníků dotazníkového šetření využívá v různé četnosti bankomaty vlastní banky. Graf .8 přehledně zobrazuje zastoupení jednotlivých odpovědí.

Graf 8: Využití bankomatů vlastní banky

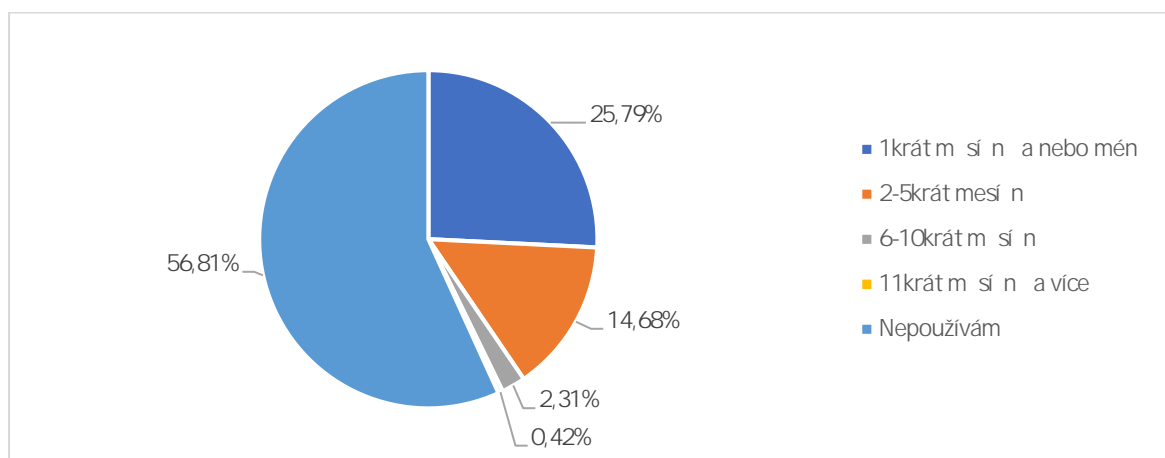

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka .7: Jak často využíváte platební kartu k výběrům z bankomatů cizí banky?

V grafu .9 je zobrazeno využití bankomatů cizí banky podle odpovědí na otázku .7. Výsledky se velmi liší od odpovědí na otázku .6, nejastji získaná odpověď byla v 271 případech (56,81 %) „Nepoužívám“. Tato skutečnost je nejspíše zapříčiněna tím, že velké množství bank zpoplatňuje výběr z bankomatu cizí banky různým vysokým poplatkem, kterému se klienti snaží předejít. Více než čtvrtina respondentů (123; 25,79 %) využije výběr jednou měsíčně nebo méně. Zbýlých 83 respondentů (17,40 %) zvolilo četnost výběrů 2krát a více měsíčně.

Graf 9: Využití bankomatů cizí banky

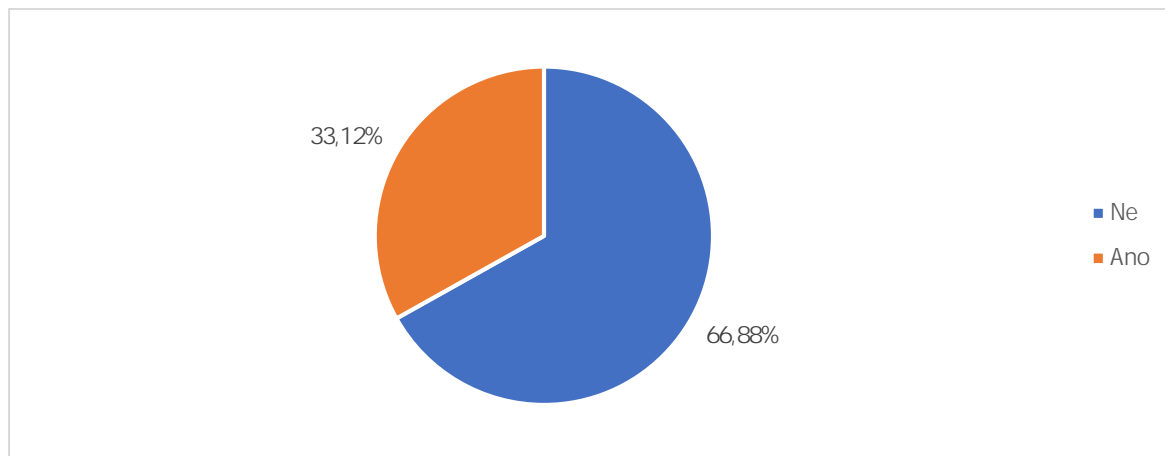

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka .8: Vybíráte hotovost z bankomatů v zahraničí?

319 respondentů (66,88 %) odpovědělo na otázku .8, že nevyužívají výběr z bankomatů v zahraničí. Naopak 158 dotázaných (33,12 %) v zahraničí hotovost z bankomatu vybírají. Následující graf .10 zobrazuje odpovědi respondentů.

Graf 10: Výběr z bankomatů v zahraničí

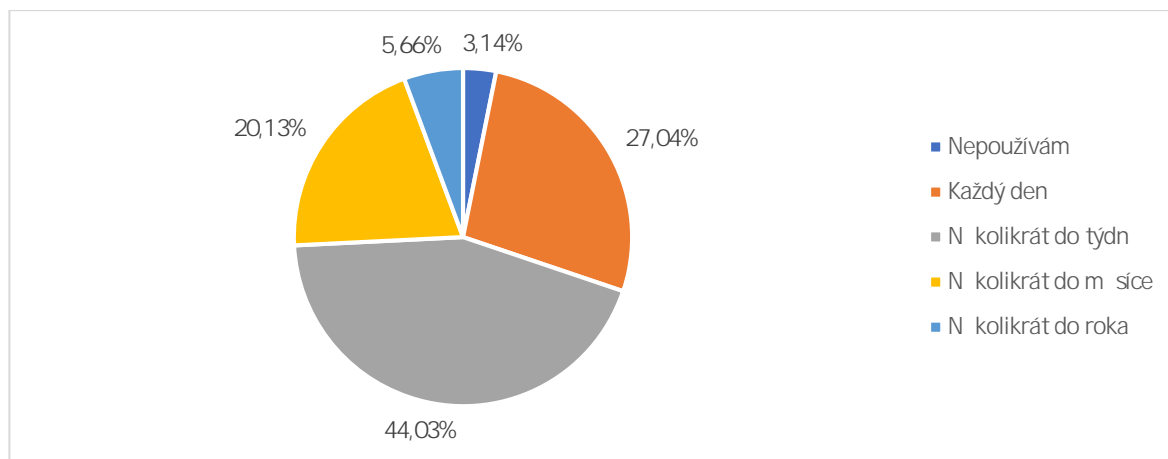

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 9: Jak často využíváte platební kartu k bezhotovostním platbám?

Velmi zajímavé bylo zjištění, že 15 respondentů (3,14 %) nevyužívá vůbec platební kartu k bezhotovostním platbám. Tato služba je pro platební karty totiž přímo charakteristická. Nejvíce respondentů využívá bezhotovostní platby několikrát do týdne (210; 44,03 %) a 129 dotázaných (27,04 %) dokonce každý den. Méně často bylo využito několikrát do měsíce (96; 20,13 %). Mezi příležitostnými uživateli, kteří využijí bezkontaktní platbu pouze několikrát do roka se zúčastnilo 27 (5,66 %) účastníků šetření.

Graf 11: Bezhotovostní platby

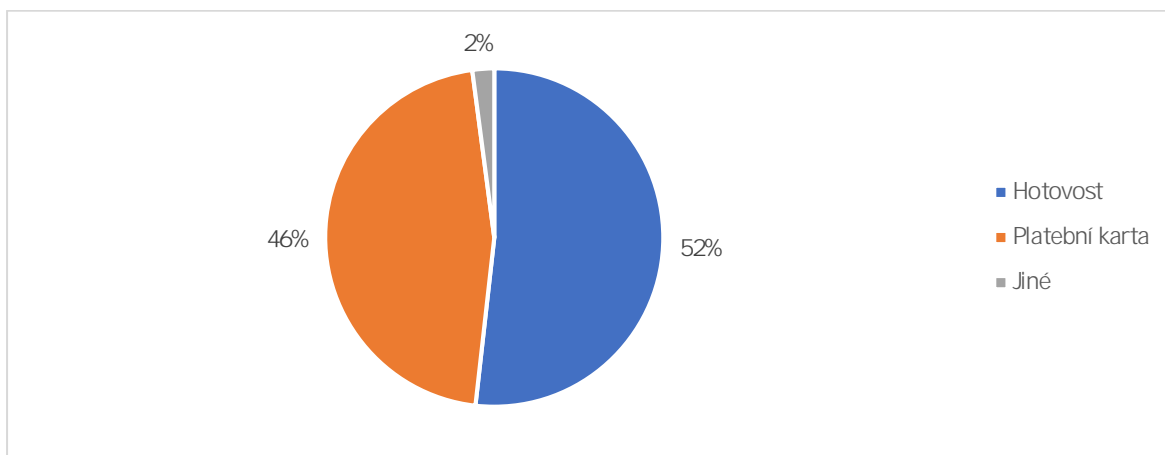

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 10: Co upřednostníte při platbách v zahraničí?

Cílem otázky . 10 bylo zjistit, zda se platební preference respondentů v zahraničí budou lišit od platebních preferencí v České republice. Výsledek je zpracován v grafu . 12. Bylo zjištěno, že hotovost upřednostní v téší polovina dotázaných. 247 (52 %) respondentů totiž uvedlo, že raději zaplatí hotovostí. 220 (46 %) účastníků by upřednostnilo platební kartu a 10 (2 %) dotázaných uvedlo jinou možnost.

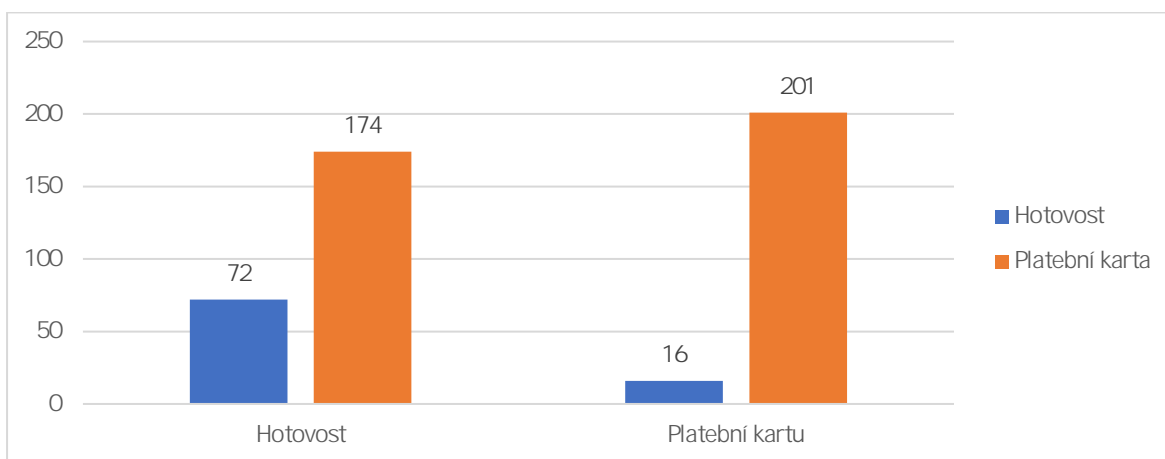
Graf 12: Platba v zahrani í

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledk dotazníkového šet ení, 2020)

V grafu . 13 jsou zobrazeny zm ny platebních preferencí respondent pro platby v eské republice a pro platby v zahrani í. Respondenti, kte í uvedli jinou možnost, v tomto grafu nejsou zohledn ni. Respondenti, kte í uvedli v otázce . 1, že up ednostní platbu hotovostí v R, uvedli stejnou preferenci i p i platb v zahrani í v po tu 72 odpov dí, naopak 16 dotázaných p i platb v zahrani í up ednostní platební kartu i p es to, že v R rad ji zaplatí hotovostí. ást respondent , která preferuje p i platb v R platební kartu, z stává u tohoto zp sobu platby i v zahrani í (201), naopak 174 dotázaných v zahrani í zm ní zp sob platby a rad ji zaplatí v hotovosti i p es to, že v R up ednostní platební kartu. Složení odpov dí respondent je zobrazeno v grafu . 13.

Graf 13: Rozdílné preference respondent

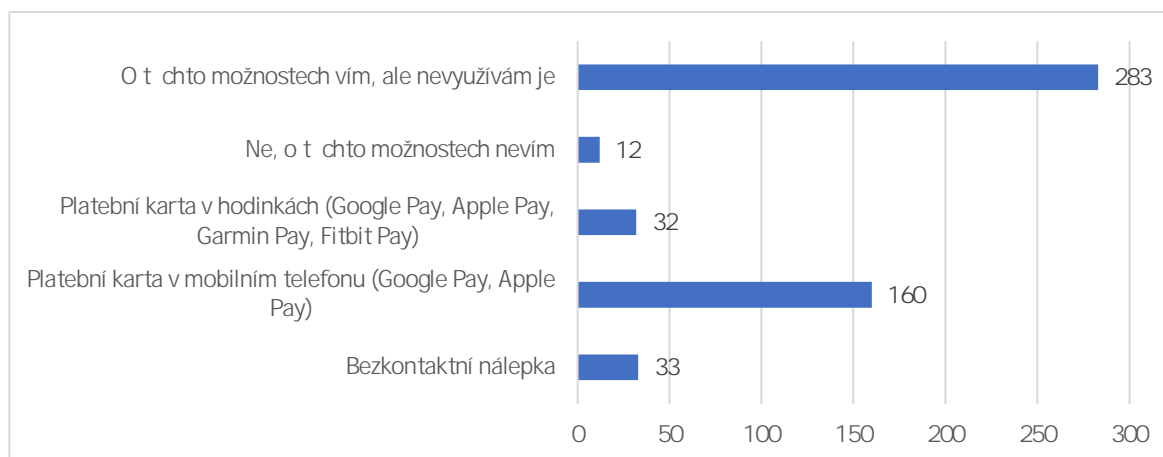

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledk dotazníkového šet ení, 2020)

Otázka . 11: Využíváte k bezhotovostním platbám n kterou z níže uvedených možností?

Z odpovědí na uzavřenou otázku . 11, ve které bylo možné zvolit více odpovědí, bylo zjištěno, že velká část respondentů má přehled o nových možnostech bezkontaktního placení, ale nevyužívá je. Tuto odpověď uvedlo 283 dotázaných (59%). Více než třetina dotázaných využívá platební kartu v mobilním telefonu (160). Naopak platby prostřednictvím chytrých hodinek příliš rozšířené nejsou, tuto možnost využívá pouze 32 respondentů. Je velmi dobré, že většina respondentů je o možnostech nových technologií informována, o těchto technologiích neví pouze 12 účastníků. V grafu . 14 jsou přehledně zobrazeny využívané možnosti bezkontaktního placení.

Graf 14: Možnosti bezkontaktního placení

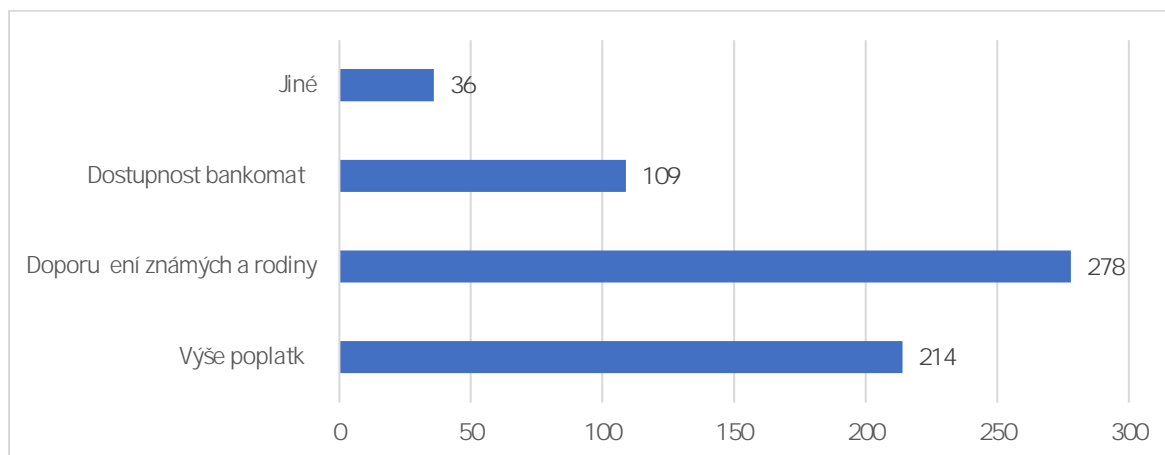

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 12: Podle jakých kritérií jste se rozhodl/a pro Vaši stávající banku?

Do grafu . 15 byly zpracovány odpovědi na otázku . 12. Z šetření bylo zjištěno, že největší váhu při volbě banky dávají respondenti doporučení známých a rodiny (278). Velmi důležitá je také výše poplatků, toto kritérium hraje rozhodující roli u 214 respondentů. Pro 109 dotázaných je klíčová dostupnost bankomatů a 36 účastníků zvolilo jinou možnost. Mezi jiné možnosti patří například odpovědi: „vstřícnost“, „spolehlivost“, „tradice“ a také „založení útu rodin“.

Graf 15: Výběr banky

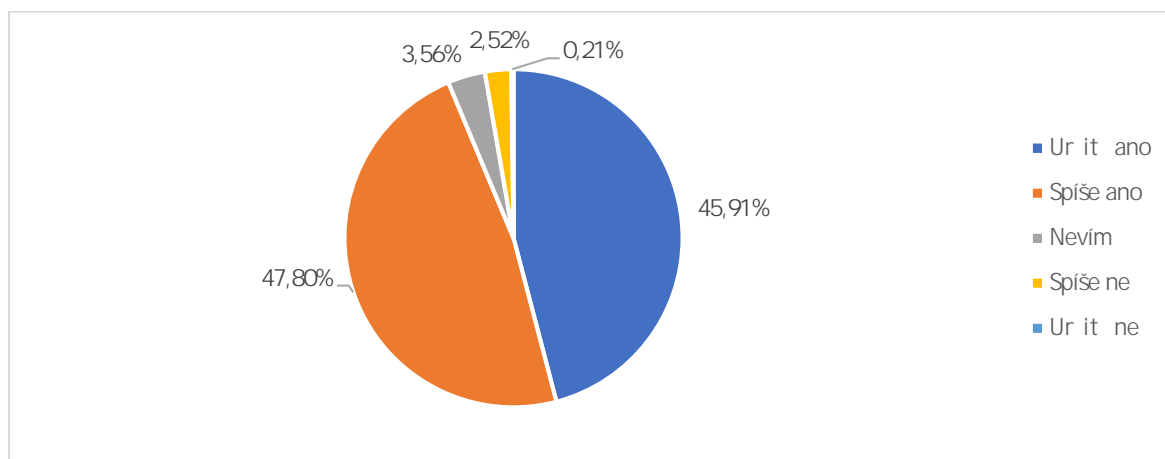

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 13: Jste spokojen/a s Vaší stávající bankou?

Cílem otázky . 13 bylo zjistit, jak jsou respondenti spokojeni se svojí stávající bankou. Výsledky byly zpracovány do grafu . 16. Bylo zjištěno že 447 respondent (93,71 %) je se svojí bankou spokojeno. Jen malé množství (17; 3,56 %) dotázaných neví, jak na tuto otázku odpovědět a téměř žádní respondenti nejsou nespokojeni (13; 2,73 %).

Graf 16: Spokojenost s bankou

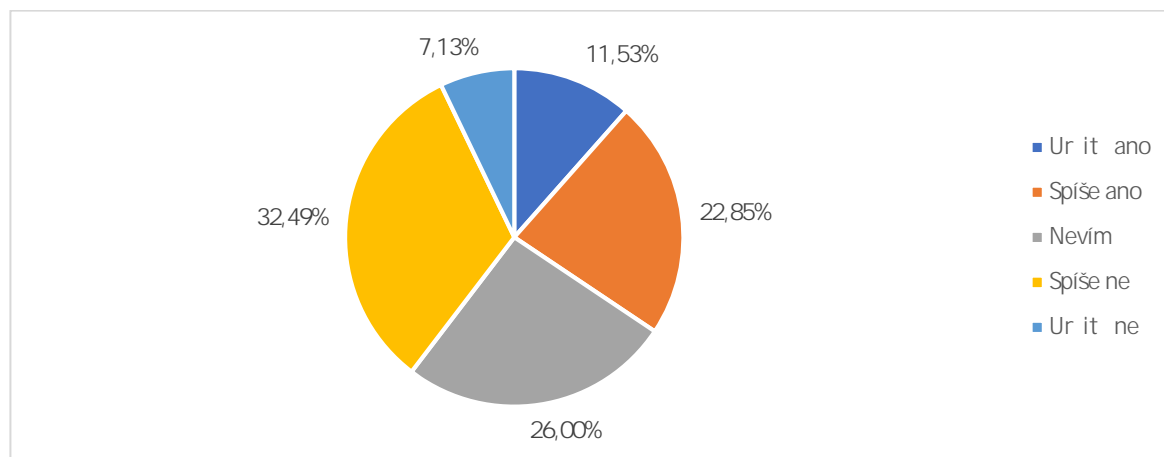
Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

Otázka . 14: Ml/a byste zájem p ejit k jiné bance, pokud by Vám nabídla lepší podmínky, než Vaše stávající banka?

Z odpovědí na otázku . 14 bylo zjištěno, že 164 respondent (34,38 %) by změnilo svou banku, pokud by jim jiná banka nabídla lepší podmínky. 189 dotázaných (39,62 %) by svou banku nezměnilo, i pokud by jim nová banka nabídla lepší podmínky. Tato skutečnost nám říká, že být spokojena tím, že případně lepší podmínky by pro nás nebyly dostatečnou motivací

ke změnám. Dalším důvodem může být využívání jiných služeb u své banky (hypotéka, investiční produkty atd.) a změna běžného útu by pro ně znamenala zhoršení podmínek u těchto dalších služeb. Více než čtvrtina dotázaných (124; 26,00 %) neví, jak by v dané situaci reagovalo.

Graf 17: Změna banky

Zdroj: (Vlastní zpracování dle výsledků dotazníkového šetření, 2020)

4.2.2 Shrnutí výsledků dotazníkového šetření

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 477 respondentů a odpovídali na otázky v elektronické nebo tištěné formě. Bylo zjištěno, že 80,29 % respondentů využívá k uskutečnění platby raději platební kartu než hotovost. Dále z odpovědí vyplynulo, že 79,67 % dotázaných vlastní debetní kartu, tato skutečnost je nejspíše způsobena tím, že v současné době všechny zkoumané banky vydávají k běžnému útu debetní platební kartu zdarma. K 5 nejzastoupenějším bankám mezi respondenty patří Česká spořitelna (138), Air Bank (92), Komerční banka (89), SOB (72) a Moneta (62). Banky respondenti vydávají nejčastěji karty od karetní asociace MasterCard (64 %), karty od asociace Visa vlastní jen 36 % respondentů. K nejčastějším způsobům využívání platební karty patří u dotázaných respondentů bezhotovostní platby (418), platby na internetu (349) a výběr hotovosti v bankomatu (290). 90,57 % respondentů využívá v různé míře výběr z bankomatů vlastní banky, nejčastěji po výběru těchto respondentů byl 1krát měsíčně nebo méně (44,65 %). U cizí banky byla situace odlišná, až 56,81 % respondentů vůbec nevyužívá výběr hotovosti v bankomatu cizí banky. Při návštěvách zahraničí vybírá pouze 33,12 % respondentů hotovost z bankomatů v dané zemi. Až 71,07 % respondentů využije platební kartu k provedení bezhotovostních plateb minimálně několikrát do týdne, platební

karta tedy u většiny z dotázaných patří k neodmyslitelné součásti běžného života. Zajímavé zjištění bylo, že při platbách v zahraničí upřednostní více respondentů (52 %) hotovost před platební kartou navzdory tomu, že v České republice kartu využívají s oblibou. Velké množství účastníků dotazníkového šetření má dobré povdomí o nových možnostech využití platebních karet. Platbu prostřednictvím platební karty v telefonu využívá 160 dotázaných a 283 účastníků o nových možnostech (platební karta v hodinkách, platební karta v telefonu, bezkontaktní nálepka) ví, ale nevyužívá je. Mezi nejdůležitější kritéria při volbě své banky uvedlo 278 dotázaných „doporučení známých a rodiny“. U 214 respondentů hraje důležitou roli výše poplatků a pro 109 respondentů je velmi důležitá dostupnost bankomatů. Z tohoto důvodu bude další část bakalářské práce (4.2) zaměřena na komparaci poplatků u 5 nejčastěji používaných bank. Uspokojivé zjištění bylo, že téměř všichni respondenti (93,71 %) jsou spokojeni se svou stávající bankou. Pokud by respondentům nabídla jiná banka lepší podmínky než jejich stávající banka, 34,38 % z nich by banku změnilo. Celkem 39,62 % respondentů je své bance natolik loajálních, že by ji nezmenili i pokud by jim byly nabídnuty lepší podmínky od jiné banky.

4.3 Poplatky u vybraných bank

Banky nabízejí pro své klienty širokou škálu služeb, mezi které patří i běžné úkony a k nim vydávané debetní karty. Za poskytování služeb si banky účtují poplatky. Ve většině případů je bankou účtován poplatek za vedení účtu, vydání karty, výběr z bankomatu a za různé doplňkové služby jako například úklid cestovní pojištění nebo vlastní design karty. Následující část bakalářské práce se zaměří na analýzu poplatků na běžných účtech a k nim vydaných debetních karet u 5 vybraných českých bank na základě prostudování sazebníků těchto bank. Banky byly vybrány na základě nejčastějších odpovědí na otázku „3. Jaká banka Vám platební kartu vydala?“ v dotazníkovém šetření (4.1.). Bankami jsou Česká spořitelna (28,9 %), Air Bank (19,3 %), Komerční banka (18,7 %), SOB (15,1 %) a Moneta (13 %).

4.3.1 Česká spořitelna, a.s.

Česká spořitelna je banka s nejdelší tradicí na českém trhu, byla založena již v roce 1825. S poskytováním svých služeb se zaměřuje na široký okruh veřejnosti, do kterého patří jednotlivci, malé i střední podniky, města a také obce. Společnost také financuje velké korporace a poskytuje služby v oblasti finančních trhů. Z tohoto důvodu má Česká spořitelna přes 4,6 mil. klientů. Od roku 2000 je Česká spořitelna součástí středoevropské skupiny Erste (Csas.cz, ©2019).

Mezi běžné úkony nabízené Českou spořitelnou patří Účet ke službám Moje zdravé finance, Základní účet, Účet pro děti, Účet pro studenty, Účet pro seniory a Běžný účet v cizí měně. Společnost také vydává kartu Visa Classic. Dále nabízí kreditní kartu Mastercard Standard a předplacenou kartu Maestro. (Csas.cz, ©2019).

U České spořitelny je také možné získat prestižní karty Visa Infinite a Mastercard World Elite, tyto karty jsou přístupné ale pouze vybraným klientům, kteří patří do prémiového bankovníctví Erste. Za členství do této skupiny může klient dosáhnout, pokud u

Společnosti disponuje zstatkem minimálně 1 500 000 Kč nebo mu na účet chodí každý měsíc 70 000 Kč a více (Erstepremier.cz, ©2020).

Následující tabulka zobrazuje poplatky za využívání vybraných úroků a platebních karet.

Tabulka 4: Poplatky české spořitelny

Typ útu	Studentský účet	Základní účet
Vedení účtu	zdarma	zdarma
Vydání debetní karty	1. zdarma, 2. 25 Kč měsíčně	1. zdarma, 2. 25 Kč měsíčně
Debetní nálepka	6 Kč měsíčně	6 Kč měsíčně
Úroková sazba	0,00 % p. a.	0,00 % p. a.
Vklad hotovostí prostřednictvím vkladového bankomatu S		
Na účet k debetní kartě S	zdarma	zdarma
Na jiný účet S	5 Kč	5 Kč
Na účty vedené u jiných bank v ČR	80 Kč	80 Kč
Vklad hotovosti na poboce S		
Na vlastní účty vedené u S	zdarma	zdarma
Těť osobou na účty vedené u S	80 Kč	80 Kč
Výběr hotovosti		
Cashback	zdarma	zdarma
Bankomat S	zdarma	5 Kč
Bankomat skupiny Erste v zahraničí	zdarma	5 Kč
Bankomat jiné banky v ČR	40 Kč	40 Kč
Bankomat jiné banky v zahraničí (v EUR)	40 Kč	40 Kč
Bankomat jiné banky v zahraničí	125 Kč	125 Kč
Na poboce S v ČR	80 Kč	80 Kč
Na poboce S v cizím státě	zdarma	zdarma
Tuzemské úhrady		
Platba debetní kartou u obchodníka	zdarma	zdarma
Zřízení/změna/zrušení trvalého příkazu, souhlasu s inkasem nebo SIPO	zdarma	zdarma
Odchozí úhrady	zdarma	5 Kč
Příplatek za úhradu do jiné banky v ČR	2 Kč	2 Kč
Expresní úhrady	125 Kč	125 Kč
Zahraníční úhrady		
Úhrady v rámci skupiny Erste	zdarma	5 Kč
SEPA převod a ostatní úhrady v měně EUR v rámci EHP	zdarma	odchozí 5 Kč, příchozí zdarma
Ostatní odchozí úhrady	1 %, min. 220, max. 1 500 Kč	1 %, min. 220, max. 1 500 Kč
Ostatní příchozí úhrady	1 %, min. 100, max. 1 000 Kč	1 %, min. 100, max. 1 000 Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování na základě sazebníku Csas.cz, ©2019)

4.3.2 Air Bank

Air Bank je banka s krátkou tradicí, vznikla totiž roce 2011 a do současnosti získala přes 750 000 tisíc klientů. V dotazníkovém šetření se četností odpovědí umístila na druhém místě. Air Bank je členem skupiny PPF a zakládá si na jednoduchosti, odvaze, pravdivosti a přátelskosti. Účet si je možné u této banky otevřít ve dvou variantách: Malý tarif a Velký tarif. Tato banka nemá na svých pobočkách hotovost, což může být pro některé klienty problém. Možnost výběru a vložení peněz prostřednictvím bankomatu však banka nabízí. (AirBank.cz, ©2019).

K oběma variantám běžného účtu Air Bank nabízí debetní platební kartu Debit Mastercard. Kreditní karty ve své nabídce tato banka nemá (AirBank.cz, ©2019).

V následující tabulce jsou zobrazeny poplatky za jednotlivé úkony u Air Bank.

Tabulka 5: Poplatky Air Bank

Typ ú tu	Malý tarif	Velký tarif
Vedení ú tu	zdarma	100 K
Vydání debetní karty	2 ks zdarma	2 ks zdarma
Debetní nálepka	zdarma	zdarma
Úroková sazba ¹	1,00 % p. a.	1,00 % p. a.
Vklad hotovosti prost ednictvím vkladového bankomatu Air Bank		
Vklad hotovosti	zdarma	zdarma
Vklad hotovosti na pobo ce Air Bank		
Na vlastní ú ty vedené u Air Bank	-	-
T etí osobou na ú ty vedené u Air Bank	-	-
Výb r hotovosti		
Cashback	zdarma	zdarma
Bankomat Air Bank	zdarma	zdarma
Bankomat jiné banky v R	25 K	zdarma
Bankomat jiné banky v zahrani í	100 K	100 K
Na pobo ce Air Bank v K	-	-
Na pobo ce Air Bank v cizí m n	-	-
Tuzemské úhrady		
Platba debetní kartou u obchodníka	zdarma	zdarma
Z ízení/zm na/zrušení trvalého p íkazu, souhlasu s inkasem nebo SIPO ¹	zdarma	zdarma
Odchozí úhrady	zdarma	zdarma
P íplatek za úhradu do jiné banky v R	-	-
Expresní úhrady	1 K	zdarma
Zahraní ní úhrady		
SEPA p evod a ostatní úhrady v m n EUR v rámci EHP	zdarma	zdarma
Ostatní odchozí úhrady	100 K	100 K
Ostatní p íchozí úhrady	100 K	100 K

Zdroj: (Vlastní zpracování na základ sazebníku AirBank.cz, ©2019)

¹ Pokud klient zaplatí 5krát měsíčně kartou, pro z statek do 100 000 K

4.3.3 Komerční banka, a.s.

Komerční banka působí na českém trhu od roku 1990. Je součástí mezinárodní skupiny Sociétés Générale a mateřskou společností Skupiny KB. KB se řadí mezi přední bankovní instituce v České republice a nabízí služby retailového, podnikového a investičního bankovníctví. Banka má přes 1,6 mil. klientů (Kb.cz, ©2019).

Bankovní služby nabízené Komerční bankou jsou: úsporný účet „Můj účet Junior“, studentský účet „Studentský Účet G2“ a „Balíček Erasmus“, účet pro dospělé „Můj účet“, „Můj účet Plus“, „Můj účet Gold“ a „TOP Nabídka“. Ke všem svým bankovním účtům vydává KB debetní kartu Visa Classic. K účtu „Můj účet Gold“ nabízí kartu Mastercard Gold, k ostatním účtům je možné pořídit za 1 990 Kč ročně. Kartu Platinum Visa získají klienti zdarma k účtu „TOP Nabídka“, u jiných účtů si za ni musí zaplatit 6 490 Kč. Dále je možnost získat virtuální e-Card, která slouží pouze pro platby na internetu. Tato karta je poskytována za 65 Kč měsíčně nebo v rámci TOP Nabídky zdarma. Mezi kreditní karty nabízené KB patří Mastercard Standard, Mastercard Platinum a Visa Infinite (Ms-kb.cz, ©2019).

V tabulce níže je popsána výše poplatků k bankovním účtům u KB.

Tabulka 6: Poplatky Komerční banky

Typ útu	Studentský účet G2	M jÚ et
Vedení účtu	zdarma	zdarma
Vydání debetní karty	1. zdarma, 2. 390 K	1. zdarma, 2. 390 K
Debetní nálepka	-	-
Úroková sazba	0,00 % p. a.	0,00 % p. a.
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu KB		
Vklad hotovosti	zdarma	zdarma
Vklad hotovosti na pobočce KB		
Na vlastní účty vedené u KB	zdarma	zdarma
Výběr hotovosti		
Cashback	zdarma	zdarma
Bankomat KB	zdarma	zdarma
Bankomat jiné banky v ČR	39 K	39 K
Bankomat jiné banky v zahraničí (len EHP)	1. zdarma/39 K	39 K
Bankomat jiné banky v zahraničí	1. zdarma/99 K	99 K
Na pobočce KB v ČR	75 K	75 K
Na pobočce KB v cizí zemi	-	-
Tuzemské úhrady		
Platba debetní kartou u obchodníka	zdarma	zdarma
Zřízení/změna/zrušení trvalého příkazu, souhlasu s inkasem nebo SIPO	zdarma	zdarma
Odchozí úhrady	zdarma	6 K
Příplatek za úhradu do jiné banky v ČR	-	-
Expresní úhrady	zdarma	6 K
Zahraníční úhrady		
SEPA převod a ostatní úhrady v rámci EUR v rámci EHP	zdarma	zdarma
Ostatní odchozí úhrady	0,9 %, min. 250, max. 1 500 K	0,9 %, min. 250, max. 1 500 K
Ostatní příchozí úhrady	0,9 %, min. 225, max. 1 095 K	0,9 %, min. 225, max. 1 095 K

Zdroj: (Vlastní zpracování na základě sazebníku Ms-kb.cz, ©2019)

4.3.4 eskoslovenská obchodní banka, a.s.

SOB byla založena státem v roce 1964. V roce 1999 byla privatizována a postupně se jejím jediným vlastníkem stala belgická KBC Bank, která je dceřinou společností KBC Group. V roce 2000 SOB převzala Investiční a poštovní banku. V roce 2019 má SOB na území ČR přes 3,5 mil. klientů, mezi které patří fyzické osoby, malé a střední podniky, korporátní a institucionální klienti (SOB.cz, ©2020).

SOB má v nabídce 3 varianty běžných účtů: SOB Základní účet, SOB Plus Konto a SOB Premium Konto. Ke každému účtu vydává zdarma debetní platební karty Visa Classic / Debit Mastercard (Základní účet a Plus Konto). K Premium kontu vydává kartu Visa Infinite. Pokud má klient zájem, může si k jakémukoliv běžnému účtu pořídit navíc za doplatek 45 Kč měsíčně kartu Visa Classic / Mastercard embosovaná. Za 69 Kč měsíčně banka nabízí i Zlatou kartu MasterCard. Ve své nabídce kreditních karet má SOB karty Mastercard Standard a Mastercard World Elite (SOB.cz, ©2020).

V následující tabulce jsou popsány poplatky k běžným účtům SOB.

Tabulka 7: Poplatky SOB

Typ útu	SOB Základní účet	SOB Plus konto
Vedení účtu	25 K	zdarma ² /69 K
Vydání debetní karty	1. zdarma, 2. 45 K	2 x zdarma
Debetní nálepka	zdarma	zdarma
Úroková sazba	0,00 % p.a.	0,00 % p.a.
Vklad hotovosti prostřednictvím vkladového bankomatu SOB		
Vklad hotovosti	zdarma	zdarma
Vklad hotovosti na poboce SOB		
Na vlastní úty vedené u SOB	zdarma	zdarma
Tetí osobou na úty vedené u SOB	100 K	100 K
Výběr hotovosti		
Cashback	zdarma	zdarma
Bankomat SOB	zdarma	zdarma
Bankomat jiné banky v ČR	40 K	40 K
Bankomat jiné banky v zahraničí	100 K	100 K
Na poboce České pošty	40 K	zdarma ³ /40K
Na poboce SOB v ČR	80 K	80 K
Na poboce SOB v cizím n	80 K + 1 % z částky	80 K + 1 % z částky
Tuzemské úhrady		
Platba debetní kartou u obchodníka	zdarma	zdarma
Zřízení/změna/zrušení trvalého příkazu, souhlasu s inkasem nebo SIPO	-	zdarma
Odchozí úhrady	5 K	zdarma
Příplatek za úhradu do jiné banky v ČR	-	-
Expresní úhrady	100 K	100 K
Zahraníční úhrady		
SEPA převody a ostatní úhrady v m n EUR v rámci EHP	5 K	5 K
Ostatní odchozí úhrady	1 %, min. 250, max. 1 500 K	1 %, min. 250, max. 1 500 K
Ostatní příchozí úhrady	1 %, min. 150, max. 1 000 K	1 %, min. 150, max. 1 000 K

Zdroj: (Vlastní zpracování na základě sazebníku SOB.cz, ©2020)

² Zdarma pro klienty do 26 let, pro ostatní klienty při splnění obrátové podmínky ve výši 10 000 Kč, jinak 69 Kč

³ 1 x měsíčně

4.3.5 MONETA Money Bank

Historie MONETA Money Bank sahá až do roku 1990, kdy americká korporace General Electric (GE) vstoupila na český trh se svou divizí GE Capital Bank a odkoupila část krachující Agrobanky. V roce 2008 byla po změně vizualizace znaky banka přejmenována na GE Money Bank a v roce 2016 po opuštění českého trhu divizí GE vznikla česká MONETA Money Bank. MONETA je s 1 mil. klientů čtvrtá nejvíce bankou v ČR (Moneta.cz, ©2020).

V nabídce běžných účtů pro fyzické osoby má MONETA Běžný účet „Tom“, Studentský účet a Dětský účet, ke kterým vydává karty Mastercard Standard. Mezi kreditní karty, které banka nabízí patří Mastercard Standard a Mastercard Gold. (Moneta.cz, ©2020).

V tabulce níže je popsána výše poplatků u běžných účtů společnosti MONETA.

Tabulka 8: Poplatky MONETA Money Bank

Typ ú tu	Studentský ú et	B žný ú et Tom
Vedení ú tu	zdarma	zdarma
Vydání debetní karty	1. zdarma, 2. 59 K	1. zdarma, 2. 59 K
Debetní nálepka	-	-
Úroková sazba	0,01 % p. a.	0,00 % p. a.
Vklad hotovosti prost ednictvím vkladového bankomatu MONETA		
Vklad hotovosti	zdarma	zdarma
Vklad hotovosti na pobo ce MONETA		
Na vlastní ú ty vedené u MONETA	zdarma	zdarma
T etí osobou na ú ty vedené u MONETA	80 K	80 K
Výb r hotovosti		
Cashback	zdarma	zdarma
Bankomat MONETA	zdarma	zdarma
Bankomat jiné banky v R	59 K	20 K /zdarma ⁴
Bankomat jiné banky v zahrani í	59 K	zdarma
Na pobo ce MONETA v K	80 K	80 K
Na pobo ce MONETA v cizí m n	80 K	80 K
Tuzemské úhrady		
Platba debetní kartou u obchodníka	zdarma	zdarma
Z ízení/zm na/zrušení trvalého p íkazu, souhlasu s inkasem nebo SIPO	zdarma	zdarma
Odchozí úhrady	6 K	zdarma
Expresní úhrady	6 K	zdarma
Zahraní ní úhrady		
SEPA p evod a ostatní úhrady v m n EUR v rámci EHP	6 K	zdarma
Ostatní odchozí úhrady	1 %, min. 220, max. 1 500 K	1 %, min. 220, max. 1 500 K
Ostatní p íchozí úhrady	1 %, min. 100, max. 1 000K	1 %, min. 100, max. 1 000K

Zdroj: (Vlastní zpracování na základě sazebníku Moneta.cz, 2019)

⁴ Za poplatek 50 K m sí n

4.3.6 Komparace poplatků u vybraných bank

Po prostudování sazebníků 5 vybraných bank k běžným účtům a platebním kartám bylo zjištěno, že banky si za poskytování služeb účtují různé poplatky. Pouze možnosti: „Vklad na účet prostřednictvím vkladového bankomatu dané banky“, „Cashback“, „Platba debetní kartou u obchodníka“ a „Zřízení/změna/zrušení trvalého příkazu, souhlasu s inkasem nebo SIPO“ poskytuje všech 5 vybraných bank zdarma. Tyto možnosti nejsou v tabulce „Komparace poplatků vybraných bank“ zahrnuty, protože žádné z bank neposkytují výhodu nebo nevýhodu.

Vedení účtu je u všech 5 sledovaných bank zdarma, v případě „SOB Plus konta“ od SOB je ale nutné dodržet podmínku. Tato banka nabídne účet zdarma jen klientům do 26 let a také klientům, kterým půjde na účet minimálně 10 000 Kč měsíčně. V případě nedodržení podmínky je účet zpoplatněn sazbou 69 Kč měsíčně. U všech zkoumaných bank dostane klient 1. platební kartu zdarma, u Air Bank a SOB je zdarma i druhá karta k účtu. V případě České spořitelny si za druhou kartu klient zaplatí 25 Kč měsíčně (300 Kč ročně) a u „Běžného účtu Tom“ od MONETY se poplatek vyšplhá na 59 Kč měsíčně (708 Kč ročně), což je o 136 % více než u České spořitelny. Komerční banka nabízí možnost vydat druhou platební kartu za jednorázový poplatek 390 Kč. Debetní nálepku je možné získat jen u tří z pěti bank, Komerční banka a MONETA vydávání debetních nálepek zrušily. U České spořitelny bude debetní nálepka stát 6 Kč měsíčně a banky Air Bank a SOB ji v rámci svých služeb nabízejí zdarma.

V České republice není běžné, aby byl bankami poskytován úrok na běžném účtu, tato skutečnost se promítá i do nabídky vybraných bank, i přes to Air Bank nabízí za určitých podmínek (pokud klient zaplatí 5krát měsíčně kartou, pro zůstatek do 100 000 Kč) svým klientům na běžném účtu úrokovou sazbu 1,00 % p. a.

Komparace poplatků 5 nejčastěji využívaných bank, dle výsledků dotazníkového šetření (4.1.), je zobrazena v následující tabulce.

Tabulka 9: Komparace poplatků vybraných bank

Banka	eská spoitelna	Air Bank	Komerční banka	SOB	MONETA
Typ účtu	Základní účet	Malý tarif	M jÚ et	SOB Plus konto	B žný účet Tom
Vedení účtu	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma ⁵	zdarma
Vydání debetní karty	1. zdarma, 2. 25 K	2 ks zdarma	1. zdarma, 2. 390 K	2 x zdarma	1. zdarma, 2. 59 K
Debetní nálepka	6 K	zdarma	-	zdarma	-
Úroková sazba	0,00 % p. a.	1,00 % p. a. ⁶	0,00 % p. a.	0,00 % p. a.	0,00 % p. a.
Vklad hotovosti na poboce dané banky					
Na vlastní účty vedené u dané banky	zdarma	-	zdarma	zdarma	zdarma
Tetí osobou na účty vedené u dané banky	80 K	-	-	100 K	80 K
Výběr hotovosti					
Bankomat dané banky	5 K	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Bankomat jiné banky v ČR	40 K	25 K	39 K	40 K	20 K /zdarma ⁷
Bankomat jiné banky v zahraničí (v EUR)	40 K	100 K	39 K	100 K	zdarma
Bankomat jiné banky v zahraničí	125 K	100 K	99 K	100 K	zdarma
Na poboce dané banky v ČR	80 K	-	75 K	80 K	80 K
Na poboce dané banky v cizí m n	zdarma	-	-	80 K + 1 % z částky	80 K
Tuzemské úhrady					
Odchozí úhrady	5 K	zdarma	6 K	zdarma	zdarma
Expresní úhrady	125 K	1 K	6 K	100 K	zdarma
Zahraní ní úhrady					
SEPA převod a ostatní úhrady v m n EUR v rámci EHP	odchozí 5 K , p íchozí zdarma	zdarma	zdarma	5 K	zdarma
Ostatní odchozí úhrady	1 %, min. 220, max. 1 500 K	100 K	0,9 %, min. 250, max. 1 500 K	1 %, min. 250, max. 1 500 K	1 %, min. 220, max. 1 500 K
Ostatní p íchozí úhrady	1 %, min. 100, max. 1 000 K	100 K	0,9 %, min. 225, max. 1 095 K	1 %, min. 150, max. 1 000 K	1 %, min. 100, max. 1 000K

Zdroj: (Vlastní zpracování na základě sazebníků vybraných bank, 2020)

⁵ Zdarma pro klienty do 26 let, pro ostatní klienty při splnění obrátové podmínky ve výši 10 000 K , jinak 69 K

⁶ Pokud klient zaplatí 5krát měsíčně kartou, pro zůstatek do 100 000 K

⁷ Za poplatek 50 K měsíčně

V České republice není běžné, aby byl bankami poskytován úrok na běžném účtu, tato skutečnost se promítá i do nabídky vybraných bank, i přes to Air Bank nabízí za určitých podmínek (pokud klient zaplatí 5krát měsíčně kartou, pro zůstatky do 100 000 Kč) svým klientům na běžném účtu úrokovou sazbu 1,00 % p. a.

Téměř u všech bank je možné vložit hotovost na poboce dané banky na svépůjčku zdarma, jen Air Bank danou možnost nenabízí, pobočky této banky jsou bezhotovostní a klienti mají možnost vložit svou hotovost na účet prostřednictvím vkladového bankomatu, který se nachází u každé pobočky. Některé z vybraných bank umožňují za poplatek vklad na účet prostřednictvím bankomatu třetí osobou, tato služba je u České spořitelny a MONETY zpoplatněna 80 Kč, SOB požaduje 100 Kč za transakci. Air Bank a Komerční banka danou možnost vůbec nenabízí.

Výběry z bankomatů dané banky jsou u většiny bank zdarma, jen Česká spořitelna si na svém „Základním účtu“ účtuje 5 Kč za každý výběr hotovosti. Při výběru hotovosti z jiné banky v ČR už klient zaplatí poplatek u všech bank. Nejvíce je účtována Českou spořitelnou a SOB, tyto banky požadují 40 Kč za výběr, což je o 100 % více než u MONETY, která tento výběr umožní za 20 Kč. Pokud klient MONETY využije tuto službu více než 2krát, vyplatí se mu pořídit si za 50 Kč měsíčně předplacený neomezený počet výběrů z bankomatů cizích bank na území ČR. Poplatek u Komerční banky činí 39 Kč za výběr a Air Bank požaduje 25 Kč.

Při výběrech hotovosti z bankomatu v zahraničí, banky rozlišují, zda je výběr v EUR nebo jiné měně. MONETA poskytuje obě zmíněné možnosti zdarma, u ostatních bank si klient za tuto službu poplatí. Nejlevněji poskytne výběr v EUR Komerční banka (39 Kč) a Česká spořitelna (40 Kč), u Air Bank a SOB se poplatek vyšplhá až na 100 Kč. Výběr v jiné měně přijde nejdražší zákazníkovi České spořitelny (125 Kč), u ostatních bank jsou poplatky téměř totožné. Komerční banka požaduje 99 Kč, Air bank a SOB 100 Kč.

Výběr hotovosti na poboce banky umožňují kromě Air Bank všechny banky. Cena za tuto službu se příliš neliší (Česká spořitelna 80 Kč, Komerční banka 75 Kč, SOB 80 Kč a MONETA 80 Kč). Výběr hotovosti v cizí měně je u České spořitelny zdarma, v MONET za tuto službu klient zaplatí 80 Kč a u SOB dokonce 80 Kč + 1 % z částky. Při výběru většího množství cizí měny se poplatek může dostat do vysokých úrovní. Air Bank a Komerční banka možnost vůbec nenabízí.

Tuzemské odchozí úhrady jsou u Air Bank, SOB a MONETY zdarma, u Komerční banky vyjde klienta úhrada na 6 Kč a u České spořitelny na 5 Kč, pokud bude úhrada

směřována do jiné banky, zaplatí klient navíc 2 Kč (celkem 7 Kč za platbu). V případě že klient požaduje expresní úhradu platby, má možnost využít tuto možnost u MONETY zdarma, ostatní banky službu odlišně zpoplatňují. Air Bank za službu účtuje symbolickou 1 Kč, Komerční banka 6 Kč. U SOB se poplatek dostane až na 100 Kč a v české spoitelně dokonce na 125 Kč za jednu expresní úhradu. Pro tento způsob úhrady nejsou proto SOB ani česká spoitelna vhodné.

Zahraniční úhrady v EUR v rámci EHP a SEPA převod nabízejí Air Bank, Komerční banka a MONETA zdarma. V případě české spoitelny platí zákazník pouze za odchozí úhrady (5 Kč), příchodí úhrady jsou zdarma. U SOB jsou zpoplatněny sazbou 5 Kč příchodí i odchozí úhrady. Za zahraniční úhrady, které nespádají do zmíněných kategorií si banky účtují v tšší poplatky. Nejlevněji poskytne službu Air Bank, která si účtuje jednotný poplatek 100 Kč jak za odchozí, tak za příchodí úhradu. Zbylé banky vybírají poplatek v určitém procentu převedené částky. Za odchozí úhradu si česká spoitelna a MONETA účtují totožný poplatek, který činí 1 %, min. 220, max. 1 500 Kč. Komerční banka požaduje pouze 0,9 %, min. 250, max. 1 500 Kč. Nejvyšší poplatek stanovila SOB (1 %, min. 250, max. 1 500 Kč). Za příchodí úhradu mají stejnou výši poplatku česká spoitelna a MONETA (1 %, min. 100, max. 1 000 Kč). Komerční banka sice požaduje nejnižší procentuální poplatek 0,9 %, rozmezí výše poplatku je ale stanoveno na 225 až 1 095 Kč, toto rozmezí je naopak pro klienty nejméně příznivé. SOB za obdržení zahraniční úhrady účtuje poplatek ve výši 1 %, min. 150, max. 1 000 Kč.

Z komparace poplatků na běžných účtech vybraných bank vychází, že banka MONETA Money Bank u svého účtu „Běžný účet Tom“ zpoplatňuje nejméně služeb, a také jsou ve většině případů poplatky za nabízené služby nejlevnější. Přívlastiv pro klienty vypadá také účet „Malý tarif“ od Air Bank.

5 Výsledky a doporučení

Nejvíc pošet respondent (278) odpověděl na otázku .12, že nejdležitější roli při výběru banky hraje doporučení známých a rodiny, druhá nejčastěji vybraná odpověď (214) byla výše poplatků spojených s využíváním běžného účtu a s ním spojených služeb. Z tohoto důvodu byla provedena komparace poplatků 5 nejpoužívanějších bank a podle získaných výsledků bude fiktivnímu klientovi vytvořeno na základě nejčastějších odpovědí v dotazníkovém šetření doporučení nejvhodnější běžný účet.

Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že použití platební karty před hotovostí preferuje 80,29 % respondentů, tato skutečnost potvrzuje velký význam platebních karet v současné společnosti. 71,07 % respondentů využije bezhotovostní platbu prostřednictvím platební karty minimálně několikrát do týdne. Dotázaní nejčastěji využívají platební kartu k bezhotovostním platbám (418) a platbám na internetu (349), častý je také výběr hotovosti v bankomatu (290). Z celkového počtu 477 dotázaných vybírá hotovost z bankomatu vlastní banky 90,57 % respondentů. Tuto službu ale nevyužívají často, 44,65 % dotázaných ji využije pouze 1krát měsíčně nebo méně často. Z bankomatů cizí banky hotovost vůbec nevybírá dokonce 56,81 % respondentů, nejčastěji ji používané banky totiž tuto službu zpoplatňují vysokou sazbou. Také k výběru hotovosti z bankomatu v zahraničí se u většiny bank váže poplatek a nejspíše z tohoto důvodu službu využívá pouze 33,12 % účastníků šetření. U respondentů jsou rozdílné preference pro způsob platby při platbě v zahraničí, 52 % z nich raději využije hotovost i přes to, že v České republice jsou platební karty hojně využívány.

Při analýze poplatků 5 nejpoužívanějších bank (Česká spořitelna, Air Bank, Komerční banka, SOB a Moneta) bylo zjištěno, že banky nabízejí vedení běžného účtu zdarma, a to buďto bez podmínek anebo po splnění drobných podmínek. První platební kartu vydávají banky klientům zdarma, za druhou si je nutné u některých bank zaplatit. Zajímavý je fakt, že Air Bank při splnění podmínek nabízí klientům na běžném účtu úrok 1,00 % p.a. Všechny banky kromě České spořitelny umožňují výběr hotovosti z bankomatu vlastní banky zdarma. Výběr z jiné banky je u všech zkoumaných bank ale zpoplatněn. Také za výběr hotovosti z bankomatu v zahraničí si musí klienti u většiny bank zaplatit poplatek ve výši kolem 100 Kč. Pouze MONETA nabízí tuto službu zdarma.

V následující tabulce .10 je zobrazen profil fiktivního klienta, vytvořeného na základě dotazníkového šetření, a jeho preferencí.

Tabulka 10: Fiktivní klient

Fiktivní klient	
Pohlaví	Žena
Věk	15-26 let
Vzdělání	Střední odborná škola s maturitou
Hrubý měsíční příjem	Do 15 000 Kč
Nejčastější způsob platby	Platební karta
Frekvence bezkontaktních plateb	Násobně do týdne
Druh platební karty	Debetní
Platební karta od asociace	MasterCard
Výběr z bankomatů vlastní banky	1krát měsíčně nebo méně
Výběr z bankomatů cizí banky	Nepoužívá
Výběr z bankomatů v zahraničí	Ne
Nejčastější způsob platby v zahraničí	Hotovost
Platby prostřednictvím chytrého telefonu, hodinek nebo bezkontaktní nálepky	Možnosti zná, ale nevyužívá je
Volba své banky	Podle doporučení známých a rodiny
Spokojenost se svou bankou	Určitě ano
Přechod k jiné bance při nabídce lepších podmínek	Spíše ne

Zdroj: (Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření, 2020)

V tabulce 11 je provedena komparace poplatků u vybraných bank, dle tabulky 9, za služby využívané fiktivním klientem dle jeho preferencí zmíněných v tabulce 10. Výsledným zjištěním bude výše měsíčního poplatku u jednotlivých bank, který by klient musel za využívané služby uhradit.

Tabulka 11: Měsíční poplatek fiktivního klienta

Banka	Česká spořitelna	Air Bank	Komerční banka	SOB	MONETA
Typ účtu	Základní účet	Malý tarif	Měsíční	SOB Plus konto	Běžný účet Tom
Vedení účtu	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma ⁸	zdarma
Vydání debetní karty	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Úroková sazba	0,00 % p. a.	1,00 % p. a. ⁹	0,00 % p. a.	0,00 % p. a.	0,00 % p. a.
Bankomat dané banky	5 Kč	zdarma	zdarma	zdarma	zdarma
Celkem za měsíc	5 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Zdroj: (Vlastní zpracování dle sazebníků vybraných bank, 2020)

Fiktivní klient, který vznikl na základě výsledků dotazníkového šetření se spokojí s využíváním služeb, které banky nabízejí převážně zdarma. O ostatní služby nemá zájem,

⁸Zdarma pro klienty do 26 let, pro ostatní klienty při splnění obrátové podmínky ve výši 10 000 Kč, jinak 69 Kč

⁹Pokud klient zaplatí 5krát měsíčně kartou, pro zůstatek do 100 000 Kč

a proto nejsou v tabulce 11 zohledněny. Mezi služby, které fiktivní klient využívá, patří vedení účtu a jeden výběr z bankomatu vlastní banky měsíčně. Z tohoto důvodu byly těmto všem sledovaným bankám schopným nabídnout vytvořenému fiktivnímu klientovi své služby zdarma. Pouze česká spořitelna by i takto nenáročný fiktivní klient zaplatil u Základního účtu poplatek 5 Kč měsíčně. SOB u svého účtu požaduje podmínku věku klienta do 26 let, nebo splnění obrátové podmínky 10 000 Kč, jinak by službu zpoplatnila sazbou 69 Kč měsíčně. Fiktivní klient v této podmínku splňuje a vedení SOB Plus konta by získal zdarma. Česká spořitelna a SOB požadují po fiktivním klientovi měsíční poplatek anebo splnění určitých podmínek a z tohoto důvodu byly vyřazeny.

Air Bank poskytne fiktivnímu klientovi požadované služby zdarma, stejně jako Komerční banka a MONETA, navíc však nabídne i uskutečnění 5 plateb kartou měsíčně pro účetní zůstatek do 100 000 Kč zajímavé zúročení 1,00 % p.a. Z této skutečnosti je zřejmé, že fiktivní klient bude mít u Air Bank vedení účtu a poskytované služby zdarma, také ale od banky získá finanční prostředky prostřednictvím zúročení svého zůstatku na běžném účtu, který mu je stále k dispozici. Po zvážení všech skutečností je z tohoto důvodu vyhodnocen „Malý tarif“ od Air Bank nejvhodnějším možným útem pro fiktivního klienta, jehož profil byl získán z uskutečněního dotazníkového šetření.

6 Závěr

Od roku 1914, kdy společnost Western Union Telegraph Company vydala první bezkontaktní platební kartu již uplynula dlouhá doba. V roce 1968 se dostaly platební karty i do České republiky prostřednictvím cestovní kanceláře EDOK a do současnosti prošly značným vývojem. Platební karty, tak jak je známe dnes, umožňují platby pomocí bezkontaktní technologie a jsou vybaveny bezpečnostními prvky, mezi které patří EMV chip, magnetický proužek, podpisový proužek a CVC/CVV kód. Lidé už platební kartu nutně nemusejí nosit s sebou, pomocí technologií Apple Pay, Google Pay, Garmin Pay a Fitbit Pay mohou svou platební kartu nahrát do chytrých zařízení (například telefon a hodinky) a platby provádět jejich prostřednictvím.

Dotazníkového šetření, zaměřeného na využívání platebních karet a jejich význam, se zúčastnilo 477 respondentů, kteří odpovídali na dotazníky jak v tištěné, tak i elektronické podobě. Z výsledků šetření bylo zjištěno, že 80,29 % respondentů upřednostňuje platbu platební kartou před hotovostí, je tedy vidět, že platební karty hrají v současné době důležitou roli. Většina dotázaných (79,67 %) vlastní debetní kartu, kterou jim vydala zdarma k jejich běžnému účtu banka. Platební kartu od karetní asociace MasterCard vlastní 64 % účastníků šetření. Dotazovaní využívají platební karty nejčastěji k bezhotovostním platbám (418) a platbám na internetu (349). Většina respondentů (283) má informace o nových možnostech bezkontaktního placení (karta v telefonu, hodinkách, bezkontaktní nálepka), ale nemá zájem je využívat. Není vyloučené, že tato skutečnost se může časem změnit. Respondenti využívají v 90,57 % výběr z bankomatů své vlastní banky, nejčastěji však pouze jednou měsíčně nebo méně (44,65 %). Výběr z bankomatů cizí banky se snaží vyhnout 56,81 % respondentů a tuto službu vůbec nevyužívají. Velkou roli na této skutečnosti hraje fakt, že téměř všechny banky výběr z bankomatů cizí banky zpoplatní. Mezi nejzastoupenější banky v ČR patří Česká spořitelna (138), Air Bank (92), Komerční banka (89), SOB (72) a Moneta (62). Pro 278 respondentů hraje nejdůležitější roli při výběru banky doporučení známých a rodiny, další skupina 214 účastníků uvedla, že zvolili svou banku podle výše poplatků. Z tohoto důvodu bylo 5 nejzastoupenějších bank vybráno k analýze požadovaných poplatků spojených s poskytnutím běžného účtu, platební karty a s nimi souvisejících služeb.

Po dkladném prostudování nabídek a sazebníků jednotlivých zkoumaných bank bylo zjištěno, že všechny uvedené banky nabízejí jak úkony vhodné pro pracující klienty, tak

také ú ty ur ené speciáln pro studenty. Po provedené analýze r zných variant b žných ú t u konkrétních bank byla provedena komparace nabídky služeb poskytovaných k b žným ú t m a souvisejících poplatk u všech bank. Z této komparace byl vyhodnocen „B žný ú et Tom“ od MONETY Money Bank obecn jako klientsky nej p ív tiv jší a nejvhodn jší. U tohoto ú tu banka MONETA zpoplat uje oproti ostatním zkoumaným bankám nejmén nabízených služeb anebo jsou požadované poplatky nižší než u konkurence.

Na základ dotazníkového šet ení byl vytvo en profil fiktivního klienta odpovídajícího svými preferencemi výsledk m šet ení. Fiktivní klient je žena ve v ku 15-26 let, která dosáhla st edoškolského vzd lání s maturitou. Její hrubý m sí ní p íjem nep esahuje hranici 15 000 K . Tento fiktivní klient využívá k provedení platby nej ast ji platební kartu, a to n kolikrát do týdne. Využívaná platební karta je debetní karta zaštitovaná asociací MasterCard. Fiktivní klient využívá výb ru z bankomatu vlastní banky pouze 1krát m sí n anebo mén . Výb ry z bankomat cizích bank a bankomat v zahrani í nevyužívá v bec. Namísto platební karty preferuje v zahrani í platbu v hotovosti. Klient zná alternativní možnost, jak platební kartu využívat (prost ednictvím mobilního telefonu, hodinek nebo debetní nálepky), ale nevyužívá je. Svou banku zvolil podle doporu ení známých a rodiny a je s ní ur it spokojen. Pokud by mu jiná banka nabídla lepší podmínky, o p echodu by i p esto spíše neuvažoval.

Na základ provedené komparace poplatk 5 nejzastoupen jších bank byl fiktivnímu klientovi doporu en nejvhodn jší bankovní produkt podle jeho preferencí. Spole nost Air Bank nabídla b žný ú et „Malý tarif“, k n mu vydanou platební kartu a služby, v rozsahu požadovaném fiktivním klientem, zdarma. Navíc na svém b žném ú tu nabízí ro ní úro ení 1,00 %, p í spln ní 5 plateb kartou každý m síc pro ú etní z statek do 100 000 K . Z tohoto d vody byla Air Bank vyhodnocena jako nejvhodn jší a doporu ena fiktivnímu klientovi.

Platební karta je brána jako každodenní sou ást b žného života a hraje velmi d ležitou roli v život každého z nás. Objevují se nové technologie umož ůující zjednodušit využívání platebních karet a zlepšení jejich bezpe nosti, principy využívání však z stávají stále stejné. Dle získaných poznatk lze p edpokládat, že v budoucnosti se budou možnosti platebních karet dále vyvíjet a z stanou hlavním prost edkem využívaným k placení.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné dokumenty

Brábek, Josef, a další. 2018. *Makroekonomie: makroekonomický pohled.* Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Benš, 2018. 264 s. ISBN: 978-80-7380-708-5.

Ernohorský, Jan a Teplý, Petr. 2011. *Základy financí.* Praha : Grada, 2011. 304 s. ISBN 978-80-247-3669-3.

Jílek, Josef. 2013. *Finance v globální ekonomice I. Peníze a platební styk.* Praha : Grada, 2013. 664 s. ISBN 978-80-247-3893-2.

Juřík, Pavel. 2012. *Platební karty: ilustrovaná historie placení.* Praha : Libri, 2012. 204 s. ISBN 978-80-7277-498-2.

Juřík, Pavel. 2001. *Svět platebních a identifikačních karet. 2. přeprac. vyd.* Praha : Grada, 2001. 175 s. ISBN 80-247-0195-2.

Kalabis, Zdeněk. 2012. *Základy bankovníctví: bankovní obchody, služby, operace a rizika.* Brno : BizBooks, 2012. 168 s. ISBN 978-80-265-0001-8.

Máček, Miroslav. 2006. *Platební styk: klasický a elektronický.* Praha : Grada, 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5.

Polouček, Stanislav. 2006. *Bankovníctví.* Praha : C.H. Beck, 2006. 716 s. ISBN 8071794627.

Reveda, Zbyněk, a další. 2014. *Peněžní ekonomie a bankovníctví. 5. aktualizované vydání.* Praha : Management Press, 2014. 424 s. ISBN 978-80-7261-279-6.

Samuelson, Paul Anthony a Nordhaus, William D. 1991. *Ekonomie.* Praha : Svoboda, 1991. 1011 s. ISBN 80-205-0192-4.

Schlossberger, Otakar. 2012. *Platební služby.* Praha : Management Press, 2012. 325 s. ISBN 978-80-7261-238-3.

7.2 Elektronické dokumenty

AirBank.cz. ©2020. Co s platební nálepkou? *AirBank.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 13. 1 2020.] <https://www.airbank.cz/co-vas-nejvic-zajima/co-s-platebni-nalepkou/>.

AirBank.cz. ©2019. Bezný účet. *AirBank.cz.* [Online] ©2019. [Citace: 22. 12 2019.] <https://www.airbank.cz/produkty/bezny-ucet/>.

AirBank.cz. ©2019. Kompletní ceník. *AirBank.cz.* [Online] ©2019. [Citace: 22. 12 2019.] <https://www.airbank.cz/file-download/cenik>.

Alza.cz. 2019. Platby chytrými hodinkami jako jednoduché a bezpečné řešení. *Alza.cz*. [Online] 22. 8 2019. [Citace: 17. 1 2020.] <https://www.alza.cz/platby-chytrymi-hodinkami-jako-jednoduche-a-bezpecne-reseni?layoutAutoChange=1>.

Americanexpress.com. ©2020. American Express Blue Box Logo. *Americanexpress.com*. [Online] ©2020. [Citace: 5. 1 2020.] <https://about.americanexpress.com/logo/brand/american-express-blue-box-logo-full>.

Americanexpress.com. ©2020. Our History. *Americanexpress.com*. [Online] ©2020. [Citace: 5. 1 2020.] <https://about.americanexpress.com/our-history>.

Apple.com. ©2020. Apple Pay. *Apple.com*. [Online] ©2020. [Citace: 15. 1 2020.] <https://www.apple.com/cz/apple-pay/>.

Bankovni-karty.cz. ©2019. Historie platebních karet v ČR. *Bankovni-karty.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 18. 6 2019.] <http://www.bankovni-karty.cz/sbk/historie-platebnich-karet-v-cr/>.

Csas.cz. ©2019. Aktuální ceník pro základní účet. *Csas.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 21. 12 2019.] http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/cenik_zakladni_ucet.pdf.

Csas.cz. ©2019. Kdo jsme. *Csas.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 20. 11 2019.] <https://www.csas.cz/cs/o-nas/kdo-jsme>.

Csas.cz. ©2019. Účty a karty. *Csas.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 20. 11 2019.] <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/ucty-karty>.

NB.cz. ©2019. Ochranné prvky 2000 Kč. *NB.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 18. 12 2019.] <https://www.cnb.cz/cs/bankovky-a-mince/bankovky/ochranne-prvky-2000-kc/>.

SOB.cz. ©2020. O SOB a skupinách. *SOB.cz*. [Online] ©2020. [Citace: 3. 1 2020.] <https://www.csob.cz/portal/csob/o-csob-a-skupine>.

SOB.cz. ©2020. Poplatky. *SOB.cz*. [Online] ©2020. [Citace: 3. 1 2020.] <https://www.csob.cz/portal/lide/poplatky-a-sazby/poplatky>.

SOB.cz. ©2020. Sazebník SOB. *SOB.cz*. [Online] ©2020. [Citace: 4. 1 2020.] <https://www.csob.cz/portal/documents/10710/423623/sazebnik-fo-cz.pdf>.

SOB.cz. ©2019. Jak bezpečně využívat platební karty. *SOB.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 19. 1 2020.] <https://www.csob.cz/portal/bezpecnost/zasady-bezpecneho-chovani/jak-bezpecne-vyuzivat-platebni-karty>.

SOB.cz. ©2019. Jak používat kartu bezpečně. *SOB.cz*. [Online] ©2019. [Citace: 18. 12 2019.] <https://www.csob.cz/portal/bezpecnost/jak-se-branit/bezpecnostni-pravidla-pro-uzivani-platebnich-karet/jak-pouzivat-kartu-bezpecne>.

Dinersclub.com. ©2019. About Diners Club. *Dinersclub.com*. [Online] ©2019. [Citace: 5. 1 2020.] <https://www.dinersclub.com/about-us/overview>.

- Erstepremier.cz. ©2020.** Ú ty a karty. *Erstepremier.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 3. 2 2020.] <https://www.erstepremier.cz/cs/ucty-karty>.
- Finance.cz. ©2019.** Druhy platebních karet. *Finance.cz.* [Online] ©2019. [Citace: 18. 6 2019.] <https://www.finance.cz/ucty-a-sporeni/platebni-karty/abeceda-platebnich-karet/druhy-karet/>.
- Global.jcb. ©2020.** History. *Global.jcb.* [Online] ©2020. [Citace: 5. 1 2020.] <https://www.global.jcb/en/about-us/history/>.
- Global.jcb. ©2020.** JCB Brand Concept. *Global.jcb.* [Online] ©2020. [Citace: 5. 1 2020.] <https://www.global.jcb/en/about-us/brand-concept/>.
- Google.com. ©2019.** Lepší zp sob placení od Google. *PayGoogle.com.* [Online] ©2019. [Citace: 16. 1 2020.] https://pay.google.com/intl/cs_cz/about/#modal_video_add_card.
- Hovorka, Ji í. 2018.** U pokladny až 3000 v hotovosti. *mesec.cz.* [Online] 6. 4 2018. [Citace: 9. 1 2020.] <https://www.mesec.cz/clanky/u-pokladny-az-3000-v-hotovosti-cashback-se-zmeni-zajem-o-nej-klesa/>.
- ISO/IEC. © 2019.** Identification cards — Physical characteristics. *Iso.org.* [Online] © 2019. [Citace: 8. 1 2020.] <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso-iec:7810:ed-4:v1:en>.
- Karin Hambalíková. 2018.** Co je platba kartou online a jak funguje? *GoPay.com.* [Online] 17. 8 2018. [Citace: 10. 1 2020.] <https://www.gopay.com/blog/co-je-platba-kartou-online-a-jak-funguje/>.
- Kb.cz. ©2019.** Fakta a výsledky. *Kb.cz.* [Online] ©2019. [Citace: 23. 12 2019.] <https://www.kb.cz/cs/o-bance/vse-o-kb/fakta-a-vysledky>.
- Mastercard.com. ©2020.** Brand History. *Mastercard.com.* [Online] ©2020. [Citace: 5. 1 2020.] <https://brand.mastercard.com/brandcenter/more-about-our-brands/brand-history.html>.
- Mastercard.cz. ©2020.** Mastercard. *Mastercard.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 2. 1 2020.] <https://www.mastercard.cz/cs-cz.html>.
- M šec.cz. ©2020.** Bezkontaktní karty. *M šec.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 12. 1 2020.] <https://www.mesec.cz/financni-portal/ucty/bezkontaktni-karty/>.
- Moneta.cz. ©2020.** Historie MONETA Money Bank. *Moneta.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 6. 1 2020.] <https://www.moneta.cz/o-nas/historie>.
- Moneta.cz. ©2020.** Jak funguje bezkontaktní karta. *Moneta.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 12. 1 2020.] <https://www.moneta.cz/caste-dotazy/odpoved/jak-funguje-bezkontaktni-karta>.
- Moneta.cz. ©2020.** Osobní ú ty a karty. *Moneta.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 5. 1 2020.] <https://www.moneta.cz/ucty-a-karty>.

Moneta.cz. 2019. Sazebník poplatků za produkty a služby. *Moneta.cz.* [Online] 15. 12 2019. [Citace: 6. 1 2020.] <https://www.moneta.cz/documents/20143/11740785/mmb-sazebnik-platebni-a-neplatebni-sluzby-fon.pdf>.

Ms-kb.cz. ©2019. Kompletní sazebník KB. *Ms-kb.cz.* [Online] ©2019. [Citace: 23. 12 2019.] <https://www.ms-kb.cz/file/cs/sazebnik/kb-20191215-sazebnik-1-obcane.pdf?2e79994af7393caedc7e3f6944823b6b>.

Ondřej Moravec. 2006. Cípkové karty a vše o nich. *FinExpert.cz.* [Online] 30. 5 2006. [Citace: 7. 1 2020.] <https://finexpert.e15.cz/cipkove-karty-a-vse-o-nich>.

PayPal.com. ©2020. PayPal je pro každého, kdo platí nebo dostává zapláceno. *PayPal.com.* [Online] ©2020. [Citace: 15. 1 2020.] <https://www.paypal.com/cz/webapps/mpp/personal>.

Peníze.cz. ©2020. Platební karty: jak nezabloudit v plastovém bludišti. *Peníze.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 6. 1 2020.] <https://www.penize.cz/bezne-ucty/18548-platebni-karty-jak-nezabloudit-v-plastovem-bludisti>.

Peníze.cz. ©2019. Platební karty a jejich druhy. *Peníze.cz.* [Online] ©2019. [Citace: 18. 6 2019.] <https://www.penize.cz/15744-platebni-karty-a-jejich-druhy>.

Platebnikarty.info. 2013. Karty s laserovým záznamem. *Platebnikarty.info.* [Online] 2. 3 2013. [Citace: 7. 1 2020.] <http://platebnikarty.info/karty-s-laserovym-zaznamem/>.

Platebnikarty.info. 2012. Vznik a vývoj platebních karet. *Platebnikarty.info.* [Online] 14. 12 2012. [Citace: 18. 6 2019.] <http://platebnikarty.info/vznik-a-vyvoj-platebnich-karet/>.

Unimagnet.cz. ©2018. Jak fungují platební karty? A vadí jim magnety? *Unimagnet.cz.* [Online] ©2018. [Citace: 6. 1 2020.] <https://www.unimagnet.cz/blog/jak-funguji-platebni-karty-a-vadi-jim-magnety-n56>.

Visa.cz. ©2020. Historie Visa. *Visa.cz.* [Online] ©2020. [Citace: 2. 1 2020.] <https://www.visa.cz/o-spolecnosti-visa/nase-podnikani/historie-kreditnich-karet-visa.html>.

8 P ílohy

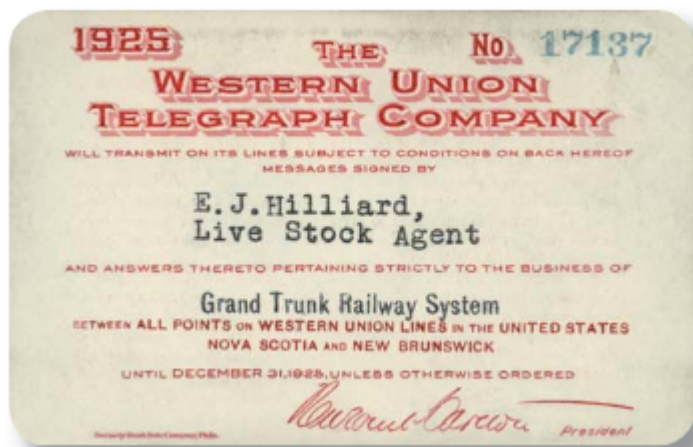
8.1 Obrázková p íloha

8.2 Dotazník

8.1 Obrázková příloha

Platební karta Western Union z roku 1925

Obrázek 4: Platební karta Western Union z roku 1925

Zdroj: (Jůřík, 2012 str. 50)

Logo společnosti MasterCard

Obrázek 5: Logo společnosti MasterCard

Zdroj: (Mastercard.cz, ©2020)

Logo společnosti VISA

Obrázek 6: Logo společnosti VISA

Zdroj: (Visa.cz, ©2020)

Logo spole nosti JCB

Obrázek 7: Logo spole nosti JCB

Uniquely Yours

Zdroj: (Global.jcb, ©2020)

Logo spole nosti American Express

Obrázek 8: Logo spole nosti American Express

Zdroj: (Americanexpress.com, ©2020)

Logo spole nosti Diners Club

Obrázek 9: Logo spole nosti Diners Club

Zdroj: (Dinersclub.com, ©2019)

8.2 Dotazník

Dotazník - Využití platebních karet

Vážení,

rád bych Vás požádal o vyplnění následujícího dotazníku. Dotazník slouží jako podklad pro mou bakalářskou práci na téma „Význam platebních karet a analýza jejich uplatnění v ČR“. Údaje z dotazníku budou použity jen pro vyhodnocení mého průzkumu, nikde jinde použity nebudou. Dotazník je anonymní a jeho vyplnění Vám nezabere více jak 10 minut. Správné odpovědi prosím zakroužkujte. U otázek číslo 3, 5, 11 a 12 je možné zvolit více odpovědí.

Předem Vám děkuji za odpovědi.

Daniel Rudolf, student České zemědělské univerzity v Praze.

<p>1. Kde nejčastěji platíte?
Hotovost
Platební karta
Jiné</p> <p>2. Jaké druhy platebních karet vlastníte?
Debetní
Kreditní
Oba druhy
Nevím</p> <p>3. Jaká banka Vám platební kartu vydala?
Česká spořitelna
SOB
Komerční banka
Moneta (GE Money Bank)
Fio banka
mBank
Raiffeisenbank
Air Bank
Jiné</p> | <p>4. Od jaké karetní asociace vlastníte platební kartu? (Případně, jaký typ karet používáte?)
MasterCard
Visa
Jiné</p> <p>5. K jakým službám platební kartu využíváte?
Výběr hotovosti v bankomatu
Výběr hotovosti na pobočkách banky
Výběr hotovosti v obchodě (Cashback)
Platba na internetu
Bezhotovostní platby
Vklad peněz na účet prostřednictvím bankomatu</p> <p>6. Jak často využíváte platební kartu k výběrům z bankomatů vlastní banky?
Nepoužívám
1krát měsíčně a nebo méně
2-5krát měsíčně
6-10krát měsíčně
11krát měsíčně a více</p> |
|---|---|

7. Jak často využíváte platební kartu k výběrům z bankomatů cizí banky?

Nepoužívám

1krát měsíčně a nebo méně

2-5krát měsíčně

6-10krát měsíčně

11krát měsíčně a více

8. Vybíráte hotovost z bankomatů v zahraničí?

Ano

Ne

9. Jak často využíváte platební kartu k bezhotovostním platbám?

Nepoužívám

Každý den

N kolikrát do týdne

N kolikrát do měsíce

N kolikrát do roka

10. Co upřednostníte při platbách v zahraničí?

Hotovost

Platební kartu

Jiné

11. Využíváte k bezhotovostním platbám některou z níže uvedených možností?

Bezkontaktní nálepka

Platební karta v mobilním telefonu (Google Pay, Apple Pay)

Platební karta v hodinkách (Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay, Fitbit Pay)

Ne, o těchto možnostech nevím

O těchto možnostech vím, ale nevyžívám je

12. Podle jakých kritérií jste se rozhodl/a pro Vaši stávající banku?

Výše poplatků

Doporučení známých a rodiny

Dostupnost bankomatů

Jiné

13. Jste spokojen/a s Vaší stávající bankou?

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

14. Měl/a byste zájem přejít k jiné bance, pokud by Vám nabídla lepší podmínky, než Vaše stávající banka?

Určitě ano

Spíše ano

Nevím

Spíše ne

Určitě ne

15. Pohlaví

Muž

Žena

Jiné

16. Věk

15-26 let

27-35 let

36-45 let

46-55 let

56-65 let

66 let a více

17. Nejvyšší dosažené vzdělání

Základní

Střední odborné bez

maturity/vyučen

Střední odborné s maturitou

Vysokoškolské

18. Výše měsíčního hrubého příjmu (Dobrovolná otázka)

Do 15 000K

15 001-25 000K

25 001-35 000K

35 001-45 000K

45 001-55 000K

55 001K a více